

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun: Ljubljana številka 10,630 in 10,349 za inzerate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

Papež miru

Prizadevanje papeža Pija XII. za mir je imelo v diplomatskem svetu in v svetovnem javnem mnenju silen odmev. Ker pa se mora takšno posredovalno delo zaradi zastrupljenega mednarodnega ozračja opraviti z veliko previdnostjo in v primernem zatišju, se je papeževih pobud takoj polastilo senzacij žejno veliko svetovno časnikarstvo in jim morda v pomanjkanju točnih podatkov, morda pa tudi iz spletkarskih namenov dalo razlago, proti kateri je moral Vatikan uradno nastopiti in velike človekoljubne korake poglavarja Cerkve postaviti v okvir, v katerem so edino razumljive in edino izvedljive.

Ko je kardinal Pacelli prišel iz konklave kot papež Pij XII., se je okrog njega razvila podobna politična igra, kakor svoje dni med svetovno vojno okrog papeža Benedikta XV. Vsaka skupina držav, vsak politični tabor, vsaka idejna struja je hotela vrhovnega poglavarja Cerkve pridržati zase, kakor da naj bi papež v trenju velešil in njihovih političnih ter gospodarskih interesov zavzel borbeno stališče v prilog enega tabora proti drugim, kakor da naj bi papež svojo ogromno, ves svet obsegajočo avtoriteto postavil v službo te ali one skupine ter zavzel borbeno stališče proti temu ali onemu nasprotniku. Hoteli so, da bi bil papež v političnem življenju človeštva pristranski. V spominu nam je vsem, kako odločno se je Benedikt XV. takoj potem, ko je bil izvoljen za papeža, postavil na nadstrankarsko stališče ter se nedvoumno odmeril od obeh nasprotujočih si taborov. Oba tabora sta bila seveda razočarana. Toda že prva leta po sklenitvi miru so pokazala, da je papežu prav njegovo iznad človeških političnih trenj stoječe mišljenje olajšalo pomirjevalno delo, ker je kot nepristranski oče vsega človeštva lahko takoj pokazal na gotove nedostatke mirovnih pogodb že davno prej, kakor sta Italija in Nemčija začeli svojo borbo za zrušitev vseh mirovnih pogodb, s katerimi je bila zaključena svetovna vojna, ali boljše rečeno — ako upoštevamo današnje razmere — s katerimi je bilo evropsko in svetovno nasprotje velesil samo prekinjeno.

Podobna opazovanja smo mogli napraviti tudi sedaj ob nastopu papeža Pija XII. Tako imenovani demokratični tisk zapadnih velesil je novega papeža pozdravil kot demokrata in kot njihovega naravnega zaveznika, totalitarni tisk je v njem pozdravil njegov avtoritarni duh in njegova stroga načela hierarhične pokorščine in podrejenosti. Obe skupini sta od novega papeža pričakovali načelnih izjav, s katerimi naj bi se opredelili in podprli njune politične idejne zasnove. Toda kakor so bili pod Benediktom XV. razočarani vsi, ki so od papeža katoliške vesoljne Cerkve pričakovali omejenih političnih opredelitev, tako so doživeli razočaranje nad sedanjim papežem vsi tisti, ki so ga v svoji kratkovidnosti ali zaslepljenosti sebičnosti hoteli sekvestrirati za svoje politične potrebe, ga ujeti v ograje svojih političnih taborov. Papež Pij XII. se je kakor veliki, ves svet in vse človeštvo objemajoči duh takoj dvignil iznad vseh ograj, iznad vseh taborov ter kakor pravi oče človeštva načel borbo za tiste neminljive vrednote, ki so vsemu človeštvu in vsem njegovim političnim taborom skupne. Njegova borba velja ohraniti in ustaliti miru. Ako ima katoliška Cerkva svojo politiko, potem je papež Pij XII. spet znova pokazal, da hodi ta politika daleč proč od vsakih imperialističnih — političnih in gospodarskih — teženj te ali one velesile, da namreč uveljavlja krščanski nauk, ki mu je osnovno jedro spoznanje, da se morajo ljudje z neumrjočimi dušami, ki jih je Odršenik odrešil, med seboj ljubiti.

Papež Pij XII. niti trenutka ni čakal, da bi človeštvo opozoril na to, da mu je namen za časa njegove vladanja posvetiti vse napore za ohranitev miru med narodi, in to ne glede na njihove slučajnostne ali hotene politične opredelitve. Papež ni maral, da bi ga dogodki prehiteli. Takoj po izvolitvi je imel dva odmevajoča govora, v katerih je obrazložil smernice svojega vladanja. Prikazal je, da mora biti človeško občestvo zgrajeno na treh mirovnih opornikih, to je na miru vesti v duši vsakega posameznika, na miru v družinah, ki so osnovne celice človeške družbe, in na miru med narodi, ki so naravni sestavni deli vesoljnega človeštva. Samo na tem osebnem, družinskem in političnem miru se bo mogla razviti človeška družba tako, da bo v pravičnem miru živel in se plodonosno razvijala. Te tri smernice je podrobno obrazložil v treh nadaljnjih govorih, in sicer v velikonočni pridigi v cerkvi sv. Petra, v nagovoru na zastopnice Katoliške akcije žena in deklet in v svojem radio govoru na Španijo. V vseh treh govorih papež kliče mir, ki ga je mogoče doseči in zavarovati le z obnovo družabnega reda, z uveljavljanjem pravice in s praktičnim razmahom krščanske ljubezni do bližnjega. Pravičnost zahteva, da morajo biti dobrine tega sveta bolj pravično porazdeljene med posameznike in med narode, obnova družabnega reda je naravna posledica notranjega preporoda vsakega posameznika in družine, ljubezen pa mora pravičnost podpirati tako, da ji odvzame nekatere ostrine in da bogate omežja k prostovoljni odpovedi v prid manj obdarjenim ter tako omogoči mirno sožitje med ljudmi in med narodi.

Ko je Pij XII. izpovedal svoje velike smernice, ki so ga, kakor smo videli, takoj odmaknile od malenkostnih mednarodnopolitičnih trenj, se je hotel posvetiti praktičnemu uveljavljanju svoje ogromne avtoritete za njihovo stvarno uresničitev. V ta namen je izvedel obsežne notranje preosnove v Vatikanu samem, da bi gotove posledice, ki se tičejo gole uprave katoliške Cerkve, odložil na posebne kardinalske komisije — prva vodi civilno upravo vatikanske države, druga razne cerkvene ustanove, tretja Katoliško akcijo — medtem ko bi se on posvetil velikemu mirovnemu delu, ki zahteva, da zastavi on sam vso svojo osebnost avtoriteto. Tako smo slišali, da se je že osebnost obrnil na petero velikih evropskih velesil ter jim predložil neizmerno važnost, da se mir ohrani, kakor tudi nepregledne posledice za vse narode brez izjeme, ako bi prišlo do izbruha vojne. On se ni zavzel ne za en tabor in ne za drugega, marveč je brez ozira na trenutne opredelitve rotil vse enako goreče, naj ne pustijo mimo

Knez-namestnik Pavle se je vrnil

Uspehi, s katerimi se vrača iz tujine, so dragoceni za Jugoslavijo in za mir v Evropi

Jesenice, 9. junija.

Nocoj ob 22.21 je prispel iz Nemčije na Jesenice dvorni vlak, s katerim sta se vrnila Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga. Ko se je vlak ustavil, je vstopil v salonski voz ban dravske banovine dr. Marko Natlačen, ki je izrekel Nj. kr. Vis. dobrodošlico.

Po 15 minutnem postanku je dvorni vlak odpeljal proti Ljubljani, kamor je dospel okrog polnoči ter nato odpeljal dalje proti Beogradu. Z dvornim vlakom se je vrnil z Jesenic tudi ban g. dr. Marko Natlačen.

Ljubljana, dne 9. junija.

Knez-namestnik in kneginja Olga se vračata s svojega obiska v Berlinu. Iz Nemčije odhajata z zavestjo, da sta napravila neprecenljivo uslugo Jugoslaviji in vsej Evropi. V polnem spoznanju te resnice ju je na vsej poti po Nemčiji spremljevalo tudi jugoslovansko ljudstvo ter je njuno bivanje v Nemčiji tudi pravilno vrednotilo ono evropsko javno mnenje, ki ne hlasta po senzacijah, marveč mirno in trezno presoja položaj v želji, da bi se omahujoči mir ohranil in utrdil.

Knežjo dvojico je Nemčija sprejela z veliko prisrčnostjo. Vrhovni voditelj Nemčije je bil prisrčen, prijateljski gostitelj, ki je v svoji gostoljubnosti porabil vsa sredstva, da bi jugoslovanska gosta objel tudi največji vnanji blesk kot dokaz njegovih notranjih čustev iskrenega prijateljstva. Vsi njegovi najvišji sodelavci so prav tako tekmovali v izrazih in dokazih izredne ljubeznivosti do gostov iz sosedne prijateljske Jugoslavije. Nemški narod, ki mu je volja njegovega voditelja povelje, je razumel, da gre za velika dejanja in je v spontanem izlivu iskrenih čustev pokazal, da je voditeljeva želja in misel zares v pravem pomenu veren odraz razpoloženja vsega nemškega naroda. Slovesnosti v Berlinu, v Potsdamu, v Charlottenburgu, v Gatovu so dogodki, ki so knezu Pavlu in preko njega vsej Jugoslaviji pokazali prava čustva Nemčije do Jugoslavije.

Na tem mestu smo že enkrat podčrtali pomen zdravic, ki sta jih izmenjala voditelj Nemčije Hitler in knez-namestnik Pavle in kjer je prvi slovesno poudaril, da so »meje med obema državama za vedno potegnjene« medtem ko je knez-namestnik to slovesno zagotovilo z veseljem sprejel na znanje in od svoje strani poudaril, da bo okrepilo in poglobilo medsebojne prijateljske zveze ter utrdilo mir na tej naši tolikanj razrvani evropski celini.

Sedaj, ko se knežja dvojica vrača v domovino, se čutimo dolžne, da se najvišjevo predstavniku naše države zahvalimo za to, kar prinaša s seboj v domovino kot največji uspeh svojega obiska pri nemški sosed. Knez-

namestnik je jasno pokazal, da v naši zunanji politiki ni nobenih dvoumnosti, da ni govora o kakršnih novih obveznostih, ampak da Jugoslavija, ki jo je tako dostojanstveno zastopal, zasleduje v svoji politiki povsem ravno črto: Jugoslavija ostaja zvesta svojim starim prijateljstvom, v prvi vrsti prijateljstvom na Balkanu in v Podunavju, a želi prav tako iskrenih dobrih odnosov s svojimi velikimi sosedi, ker ji lebdi pred očmi visoki cilj mirnega sožitja med narodi, h kateremu je pripravljena doprinese tudi vse svoje napore. Saj to je bil tudi glavni namen obiskov v Rimu in sedaj v Berlinu. Vsako drugo tolmačenje — to lahko z mirno vestjo rečemo — ni točno, ampak je zlonamerno. Uradno poročilo o knezovem obisku v Berlinu to misel tudi nedvoumno iz-

raža, ko pravi, da bo »zaupanja polno prijateljstvo, ki veže Jugoslavijo, Nemčijo in Italijo, steber miru v Evropi in trdni oslon za vsako tvorno politiko«.

Jugoslovansko ljudstvo kneza-namestnika ob njegovem povratku v Jugoslavijo iskreno pozdravlja in se mu zahvaljuje za dragocene vrednote, ki jih prinaša s seboj in ki bodo državi in ljudstvu jamstvo za neoviran napredek v mirnem delu. Zahvaljuje se mu, da je tako dostojanstveno zastopal državo in ljudstvo in pri sosednem nemškem narodu zapustil globok vtis, da je v Jugoslaviji dobil ponosnega, domoljubnega, svobodo ljubečega sosedu, ki iskreno želi, da ob mejah, ki so za vedno potegnjene, ostane dober sosed in iskren prijatelj nemškega naroda.

Kralj Jurij pri Rooseveltu

Dostojanstven sestanek vladarjev dveh največjih svetovnih velesil

V Newyorku bo angleškega kralja pozdravilo en milijon otrok

Newyork, 9. jun. o. 7. junija zvečer je angleška kraljeva dvojica prestopila mejo med Kanado in Združenimi državami, kar pomeni simbolično dejanje izrednega zgodovinskega in sodobnega pomena. Prvič se je zgodilo, da je angleški vladar pradno biskal ta del Amerike, ki se je pred 150 leti uprl angleški oblasti, ker je hotel živeti sam brez kralja in brez vsega, kar je Anglija nalagala v tej ogromni, bogati in gospodarsko napredni pokrajini.

Ameriško prebivalstvo je pripravilo angleški vladarski dvojici dostojanstven, a nič pretiran sprejem, kakor se spodobi samozavestnim državljanom tretje največje politične sile na svetu. Okrog pol milijona obmejnega prebivalstva je že v sredo odšlo v Kanado k Niagarskim slapovom, ki sta jih angleški kralj in kraljica ogledovala v ereda popoldne. Proti večeru je dvorni vlak s kraljem Jurijem in kraljico Elizabeto peljal čez most pod slapovi. Na ameriške strani ga je pozdravil v imenu 130 milijonov Amerikancev in v imenu njihovega predsednika zunanji minister Cordell Hull z besedami: »Stopite v našo državo, kjer vas bo sprejel prijateljski narod.«

Sprejem v Washingtonu

Za prostor ob cesti so plačevali po 7000 din

Kralj Jurij VI. in kraljica Elizabeta sta od meje potovala naravnost v prestolnico Washington in sta se pripeljala na železniško postajo Union včeraj malo pred poldnevom. Pozdravila sta jih

predsednik Združenih ameriških držav Roosevelt in njegova soproga. Visoka gosta sta se v spremstvu Roosevelta in njegave soproge odpeljala s postaje v Belo hišo po cesti, dolgi dve milj. Ogromna množica ljudstva, ki se je zbrala po vseh ulicah, je navdušeno pozdravljala angleško kraljevo dvojico. Nebo je bilo čisto jasno in je sijalo vroče sonce. Toplina je znašala 33 stopinj Celzija. Za prostore ob cesti so ljudje plačevali po 150 dolarjev (7000 din).

V slavnostni čakalnici sta pozdravila angleško kraljevo dvojico predsednik USA Roosevelt in njegova soproga. Kralj Jurij in Roosevelt sta se prisrčno rokovala. Po besedah radijskega napovedovalca je bil sestanek obeh poglavarjev velikih demokratskih držav podoben sestanku dveh starih prijateljev. Pri sprejemu je bil navzoč tudi angleški veleposlanik v Washingtonu Lindsay. Zaradi obiska angleške kraljevske dvojice je bil ustavljen ves poslovni promet. Popoldne sta se kralj in kraljica udeležila čajanke, ki so jima jo priredili na angleškem poslanstvu. Ko sta kralj Jurij in kraljica Elizabeta zapuščala Belo hišo in odhajala v veleposlanstvo, so jima zastopniki poldrugega milijona skavto izročili darilo s posvetilom na pergamentu.

Zdravice v Beli hiši

Predsednik Združenih držav Roosevelt in pa njegova soproga sta priredila snoči v Beli hiši slavnostno večerjo na čast angleškemu kraljevskemu paru. Večerji so prisostvovali člani vlade, člani angleškega veleposlaništva, osebni prijatelji Roosevelta, predstavniki strank, predsednik kanadske vlade Mackenzie King, podpredsednik Zedinjenih držav Garner z gospo, načelnik generalnega štaba, poveljnik mornarice, višji uradniki zunanega ministrstva ter več drugih uglednih osebnosti. Posode so bile iz zlata. Vsa dvorana pa je bila okrašena z orhidejami. Za časa večerje je pel zbor zamorcev. Po večerji je bila glasbena prireditev z ameriškimi narodnimi pleši. Gostom je s svojimi pesmimi posebno ugajala zamorska pevka Marjanna Anderson. Na banketu sta izrekla napitnici predsednik Roosevelt in pa kralj Jurij.

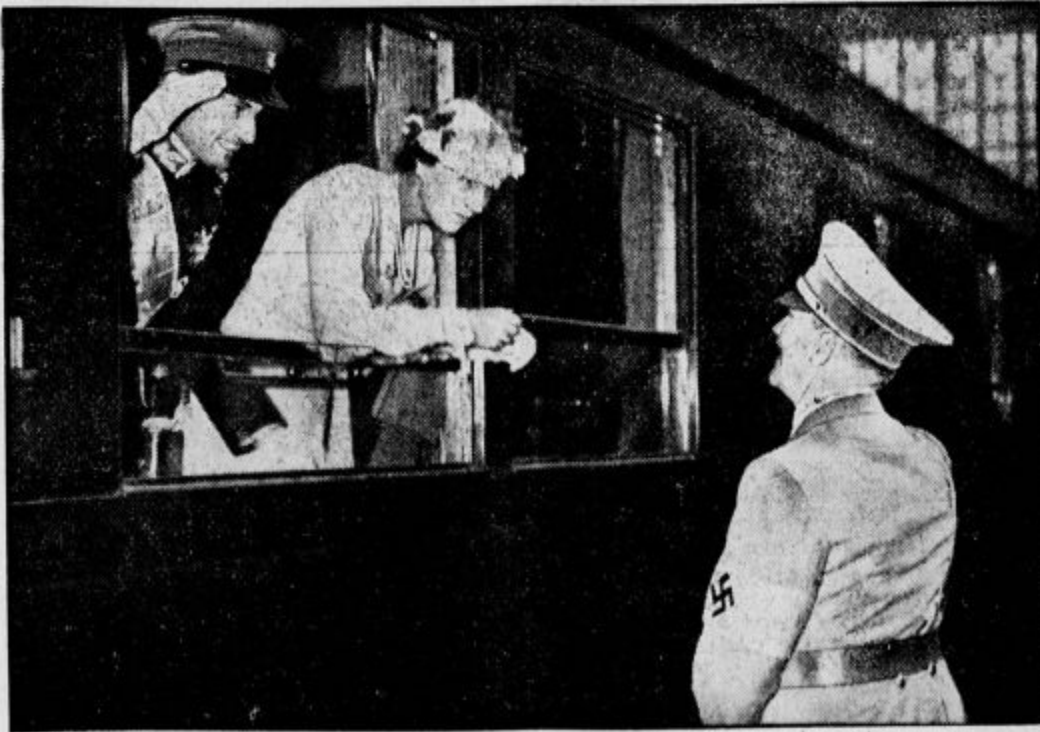
Roosevelt:

»Prilika, da se naglasi hvaležnost za prijateljske zveze, ki vežejo naša dva naroda...«

V svoji zdravici je predsednik Združenih držav Roosevelt med drugim dejal:

V življenju narodov nastopajo enako kakor v življenju poedincev trenutki, ki so posebnega pomena. Tak trenutek je danes, ko imajo Zedinjene države priliko, da pozdravijo na svojih tleh kralja in kraljico Velike Britanije in naše sosede Kanade ter vseh ostalih delov velike angleške narodne zajednice. To je prilika za velike slavnosti, toda tudi prilika, da se naglasi hvaležnost za prijateljske zveze, ki vežejo naša dva naroda. Prepričan sem, da je največja in edinstvena (Nadaljevanje na 2. strani)

Zemunska vremenska napoved. Postopno pooblačenje s severovzhoda s krajevnimi nevihtami. Temperatura bo nekoliko padla. Povečini toplo in jasno vreme bo še v vzhodni polovici države. Dunajska vremenska napoved. Dopoldne jasno, popoldne številne nevihte, po lahni ohladitvi zopet topleje.

Kanceler Hitler se posavlja od kneza Pavla in kneginje Olge na berlinskem kolodvoru.

neizkoriščene nobene prilike in nobene žrtve, da se mir ohrani. Papež Pij XII. je s tem nakazal tudi, da bo zunanje-politično delovanje Vatikana, ki se je pod njegovim prednikom sukalo v okviru sklepanja konkordatov, postalo bolj gibljivo in da bo sedanjim papež uporabljal tudi druga sredstva, da naveže žive slike z narodi, ki jih konkordatna politika ni mogla pridobiti. Osnovno raven za takšno politiko pa tvori delo za mir, ki mora biti ljubo vsemu človeštvu in ki ga mora vsaka država, ako ni izrecno nagnjena k vojni, iskreno podpirati.

Zadnja izjava papeža Pija XII. pred kardinali, ki so mu prišli čestitat k njegovemu godu, kjer pravi, da je bil odziv na njegova prizadevanja upov poln, da se spet bližamo miru, je dokaz za to, da je pot, ki si jo je novi vladar Cerkve izbral, da kot oče človeštva nad vsemi tabori narodov poskuša ohraniti mir, ga ustaliti ter zasidrati v vesti, v družinah in med narodi, tista od božje previdnosti predpisana pot, ki edina vodi v današnjih okoliščinah do cilja, edina po kateri bo vesoljna katoliška Cerkva izpolnila svoje poslanstvo v izredno težavni dobi človeške zgodovine.

Politični zapiski

Ne besede, ampak ustvarjajoče delo

Glavno glasilo JRZ »Samouprava« prinaša uvodnik o jugoslovanski delavski zvezi (Jugorazu) v zvezi z veliko manifestacijo krščenstva in slovenskega delavstva v Ljubljani. »Samouprava« poudarja, da je ta delavska zveza v Jugoslaviji dosegla že velike uspehe tako po veliki delavski zavesti svojih članov, kakor po pobudah njenega ustanovitelja g. Cvetkovića. Do nastopa JRZ je bilo delavstvo v Jugoslaviji razcepljeno v stranke, ki jim je po večini dajala smer tujina. Jugoraz je izprevidel, da morajo jugoslovanski delavci svoja vprašanja reševati v okviru svojega naroda in države in na temelju razmer, ki vladajo pri nas. Dragiša Cvetković se je lotil preuredbe vsega delavskega zakonodajstva in je našemu delavstvu zagotovil obstoj ter ga zavaroval tudi za starost, česar niso ne umeli, ne hoteli izvršiti bivši režimi, ki so bili v najtesnejših objemih s socialno demokracijo. Medtem ko se je v marksističnem taboru samo govorilo in se še danes samo govori, se je lotila jugoslovanska delavska zveza ustvarjajočega dela. Delavci niso več predmet izkoriščanja, njihove družine so zavarovane in oni imajo v svojih odnošajih do velikega kapitala na strani pravico, ki jo brani država sama. Jugoslovanska delavska zveza bo rasla v nepremagljivo silo. Zveza združenih delavcev Slovenije pa je prinesla vanjo svoje velike izkušnje na polju delavskega strokovnega dela in organizacije.

Vremenski preroki

Belgrajski tednik »Nezavisna tribuna« je te dni pisala, da v odločujočih krogih smatrajo, da je vprašanje sporazuma odloženo samo na 15 dni in nikakor ni odstavljeno z dnevnega reda. Da pregovori niso prekinjeni, to vemo že davno in je to 6. junija potrdil časnikarjem predsednik vlade Cvetković sam. Kar se tiče 15 dni, po katerih se bodo pogajanja zopet začela, pa je to seveda prazna marnja, kakor jih prodajajo razni politični preroki zadnje čase vsak dan.

Predavanje o sporazumu

Član odbora Jugoslovanskega kulturnega kluba in predsednik državnega sveta dr. Sagadin je imel v Belgradu predavanje o vprašanju sporazuma. Dejal je, da po njegovem mnenju Hrvači danes zato zavračajo jugoslovansko idejo, ker se država ni administrativno pravilno uredila. V tem oziru je že za časa vojne nastal spor med jugoslovanskim odborom in srbsko vlado. Srbska vlada je bila na stališču, da se hrvaški in srbski kraji enostavno Srbiji priključijo. Krfska deklaracija pomeni kompromis, ki pa se, kakor vidimo, ni obnesel. Predavatelj je nato rekel, da je vidovdanska ustava, ki je bila sklenjena proti volji Hrvatov in Slovencev, nosila v sebi klice emrti. Edini srbski politik, ki je bil v tistem času na višini, je bil pokojni Protić, ki je predlagal ustvaritev velikih pokrajin s širokimi samoupravami. Jugoslovanski centralizem se je skušal obdržati z diktaturo, ki je izdelala ustavo z 9 samoupravnimi banovinami. Toda tudi ta zamisel se ni uresničila, ker ljudi ta ustava ne pozna tiste široke samouprave, v kateri je edina pravilna rešitev vprašanja. Zato so si Hrvači ustvarili sodbo, da je jugoslovanstvo samo španske stena, za katero se izvaja politična in gospodarska nadvlada Srbije. Končno je rekel predavatelj, da je sporazum med Hrvači in Srbi kategorični imperativ za obstoj države in po njegovih mislih bo jugoslovanska ideja, če se sporazum uresniči, zopet na vsej črti zmagala.

G. dr. Sagadin je bil svoj čas drugih misli, česar pa mu nočemo očitati. Mislimo pa, da vprašanje sporazuma ni zgolj v pravilni administrativni ureditvi naše države, ampak da je za Hrvate tudi pravo narodno in kulturno vprašanje.

Nemčija se ne vmešuje v naše zadeve

»Berliner Börsenzeitung« je prinesla članek izpod peresa bivšega poslanika von Kellera pod naslovom »Nemčija in Jugoslavija«, v katerem je med drugim rečeno: »Ničesar ne bi bilo bolj nasprotno politiki nemške države, kakor če bi si prisvajala kakršno koli besedo v notranjih vprašanjih Jugoslavije. V Nemčiji smatrajo hrvaško vprašanje za zadevo, ki se tiče izključno le Jugoslavije in vsa njena vprašanja so prepuščena naravno njej sami, kako jih zna in hoče rešiti.«

Srbska levica proti vodstvu UO

»Socialni vesnik«, glasilo tako imenovanega levega krila zemljoradniške in Davidovičeve stranke obtožuje vodstvo srbske združene opozicije (UO), da je proti sporazumu s Hrvači in te voditelje označuje takole: »Razume se, da se ta gospoda opira na neke dozdnevne srbske koristi. Toda leta 1914, ko je šlo srbstvu za biti ali za ne biti, smo mi odšli v okope in smo tam ostali štiri leta. Ta gospoda pa naj se spomni, kako se je za časa vojne sprehlajal po revirih in po belem svetu in naj bo vsaj toliko delikatna, da pusti nas, da govorimo o srbstvu, za katero smo trpeli. Mi pravimo: srbstvo ne bo trpelo ničesar, ako hrvaštvo pride do svoje polne pravice in izraza, ker se je tudi srbstvo zase pošteno borilo. Srbstvo ne bo utrpelo od sporazuma s Hrvači nobene škode, pač pa bodo oškodovani tisti, ki s srbstvom trgujejo, ker če pride do sporazuma, bodo morali svojo trgovino zapreti.«

Črnogorski glas

»Zeta«, ki izhaja v Podgorici, piše: »Zgodovinske posebnosti Crne gore ne more nihče tajiti, kakor nihče ne more tajiti zgodovinske posebnosti Srbije, Hrvatske in Slovenije. Ljudstvo v Črni gori nima samo svoje zgodovinske važnosti, ampak vse posebnosti lastnega gospodarskega, kulturnega in političnega življenja.«

»Z marksizmom nimamo nič opraviti«

Glasilo hrvaških delavcev, ki so politično združeni v Hrvatski delavski stranki, piše: »Pojem marksizma je za nas istoveten s protidelavsko in protihrvatsko politiko. Mi smo že enkrat izrekli, da je sodelovanje med hrvaškim narodnim delavstvom in marksističnimi organizacijami, katerim hrvaške koristi niso prvenstvene, nemogoče. Danes še bolj poudarjamo, da med nami in marksisti ne more biti nobene skupnosti. Skupnost je samo v okviru brezpogojne hrvaške narodne ideje.«

Kralj Jurij pri Rooseveltu

(Nadaljevanje s 1. strani)

naloga naših dveh držav, da težita k civilizaciji in splošnemu blagostanju narodov vsega sveta, ter da bo njihovo delovanje v tej smeri zgled kako se lahko izvaja najbolje sodelovanje dveh narodov. Oba naroda se trudita dokazati, kako lahko države živijo v medsebojnem sodelovanju brez določenih mej. To je zaradi tega, ker niti z ene niti z druge strani ne obstoji noben osvojevalen namen niti tekmovanje v oborožitvi. V svojem nadaljnjem govoru je Roosevelt omenil vprašanje otokov v Tihem morju ter naglasil, da je bilo to vprašanje rešeno z ameriško-angleškim sporazumom tako, da bodo ti otoki služili kot oporišče za trgovski in letalski promet med Ameriko in Avstralijo. Na ta način je srečno rešeno staro vprašanje suverenosti nad temi otoki. To je istofasno primer miroljubnih metod, ki se tako razlikujejo od osvojevalnih metod, ki so prej obvladovale svet in ki še danes vladajo v gotovem delu sveta. Naj bi se metoda sporazumevanja med obema državama, je dejal Roosevelt, še v bodoče stalno vodila, naj pripelje do vedno tesnejših zvez ter čuva prijateljstvo med obema državama.

Kralj Jurij:

»Ves angleški imperij goji napram Zedinjenim državam najpristrčnejša čustva, kar pride do izraza pri vsaki priliki«

Angleški kralj Jurij VI. se je v svoji zdravici zahvalil predsedniku Rooseveltu, da je njega

in kraljico povabil na obisk Zedinjenih držav ter na ta način dal priliko za ta obisk.

Naglasil je, tople pozdrave s strani prebivalstva in javnosti ter dejal, da sta on in kraljica globoko ganjena zaradi prisrčnega sprejema, ki so ga priredile Zedinjene države, posebno pa Washington. Odkar sta s kraljico stopila na ameriška tla, je njihova radost iz dneva v dan večja. Ze v Kanadi sta videla, kako velike simpatije vežejo Kanado in Zedinjene države, ter kako obstoje prijateljske in sosedne zveze med njima. Istotako vsi ostali dominioni ter ves angleški imperij goji nasproti Zedinjenim državam najpristrčnejša čustva, kar pride do izraza ob vsaki priliki. Angleški kralj je na kraju svoje zdravice zaželel srečo predsedniku Rooseveltu ter izrazil prepričanje, da bodo Zedinjene države v nadaljnjem toku svoje zgodovine napredovale v blagostanju, kakor je bilo v preteklosti. Prosim Boga, da dejal kralj, naj vaša velika nacija koraka v bodočnosti po poti prijateljstva in miru na svetu.

Iz Washingtona boeta kralj in kraljica odpotovala v New York, kjer jim bodo priredili ogromen sprejem. Tam si bosta ogledala zlasti svetovno razstavo.

Newyorška prebivalstvo zelo obžaluje, da se boeta angleška vladarja premalo pokazala ljudstvu, ker so pot za sprejem, v katerem se bosta kralj in kraljica peljala, zelo skrajšali. To so morali storiti zaradi tega, ker bi bilo drugače nemogoče zadostno organizirati varnostno službo sprčo razmerno ozkih ulic in visokih stavb, ki onemogočajo zadostno nadzorstvo. Pač pa je župan La Guardia določil, da se bo milijon njunorških otrok zbralo v parku Central in se bo kraljeva dvojica peljala in ustavila med njimi.

Veliko neurje nad Savinjsko dolino Strela ubila dva delavca – škode nad dva milijona

Celje, 9. junija.

Danes popoldne je bilo zelo soparno in so vsi pričakovali nevihte. Okrog 4 popoldne se je pričelo temniti. Z zahoda so pridrvili temni oblaki in zatemnili Celje in vso Savinjsko dolino. Ob pol 5 se je vili močna ploha, spremljana z močnim viharjem. Grmelo je in se bliskalo kar po vrsti. V mestu in okolici so strele udarjale venomer ter je bilo prebivalstvo v velikem strahu.

V Medlogu pri Celju pa je nevihta presenetila zidarje, ki so navzlic prvemu nalivu vztrajali pri delu na stanovanjski hiši posestnika Antona Fazarinca. V prvem nadstropju so zidarji nameščali tramovje za strop. Okrog pol 6 pa je strela udarila v dimnik nove Fazarinčeve hiše in vrgla na tla 45 letnega zidarja Gračnerja Martina iz Medloga, 28 letnega Krivca Jožefa iz Dobrave, Ivana Breznika iz Gorice pri Veliki Pirci in Južno Toneta, brezposelnega mesarskega pomočnika iz Celja. Strela je ubila Gračnerja in Krivca, ki sta obležala takoj mrtva, druga dva pa je onesvestila. Prvi se je zbudil Breznik, ki je ležal poleg

mrtvega Gračnerja. Takoj ko je prišel k zavesti, je navzlic veliki izmučenosti skušal z umetnim dihanjem rešiti življenje Gračnerju in Krivcu. Bilo pa je prepozno, oba sta bila mrtva. Nato se je prebudil še Južna. Na poziv so prihiteli celjski reševalci, takoj za njimi pa zdravnik dr. Cerin in policijski nadzornik Zavec. Gračnar je samec, Krivec pa je oče dveh nepreskrbljenih otrok. Trupli obeh so odpeljali na njuna domova.

Značilno je, da se je dogodila lani prav pri Fazarinčevih skoraj slična smrtna nesreča. Ob nevihti se je namreč zatekel v novo zgrajeno gospodarsko poslopje neki kolesar, pa se je zrušil nanj strop in ga ubil.

V Celju je med nevihto večkrat ugasnila električna luč. Pokvarjenih je bilo več telefonskih vodov in radijskih aparatov. Voda je vdrla v Celju v nekatere kleti in so morali intervervirati gasilci. Nevihta je napravila veliko škodo tudi na Vranskem in v okolici, kjer je padala debela toča. Škoda gre v milijone, vendar pa je ni mogoče še točno oceniti, ker še ni iz vseh krajev poročil.

Zaradi umora nemškega policista

V Londonu napovedujejo imenovanje narodnosocialistične vlade v Pragi

Berlin, 9. junija. b. Poročajo, da je bil v pretekli noči ubit v Kladnu na Češkem še nemški policije Wilhelm Knies. Ker atentatorja niso mogli ujeti, je protektor von Neurath izdal naredbu, da morata odstopiti mestni župan in njegov namestnik, ako morila ne najdejo do sobote. Razen tega je protektor Nemčije za Češko in Moravsko izdal sledeče obvestilo:

V noči med 6. in 7. junijem je bil pred realno gimnazijo v Kladnu ubit poveljnik straže nemških policijskih oddelkov Wilhelm Knies. Morila ni bilo mogoče prijeti.

Protektor rajha je izdal sledečo odredbo za policijsko okrožje Kladno, ki velja do nadaljnje odredbe:

1. Prepoved vseh javnih zborovanj in zbiranj na prostem;
2. zapreti se morajo vsi kini, gledališča in vsi javni lokali;
3. zaprejo se vse šole zaradi hujskanja velikega dela učiteljev in profesorjev;
4. od 20 zvečer do 5 jutraj morajo biti vsa večna vrata in vsa okna zaprta. Na vsako odprto okno se bo streljalo;

5. suspendira se župan in občinski odbor v Kladnu;

6. imenuje se vladni komisar in

7. razoroži in suspendira se češka državna policija v Kladnu zaradi neizpolnjevanja dolžnosti v službi.

8. Ako ne bodo vršilci zločina aretirani do 9. junija ob 20, bodo podzeti naknadni ukrepi.

Vrhovni državni tožilec pri nemškem vrhovnem deželnem sodišču v Pragi je razpisal nagrado 30.000 kron za morilca. Ljudstvo je poklicano, da policiji pomaga poiskati morilca in da takoj poroča vsako sled, ki bi jo našlo za atentatorjem. V Kladnu je sicer povsem mirno. Odredbe protektorja se izvršujejo z največjo strogostjo. Vse hiše so zaprte, na ulicah pa je videti le policijske straže. Odstavljeni mestni župan Kladna Pavel je bil prej član socialnodemokratske stranke.

London, 9. junija. b. Incident v Kladnu in drakonski ukrepi nemške vlade so povzročili v londonskih političnih krogih veliko senzacijo. Splošno mislijo, da bodo v protektoratu nastopile velike spremembe. Diplomatski dopisnik »New Chronicle« trdi, da je treba računati s tem, da bo

Mladinski tabor
v MARIBORU
V DNEH OD 29. JUN. DO 2. JUL. 1939

Še enkrat znižana voznina.

Za udeležence mladinskega tabora v Mariboru je odobrena znižana voznina na državnih železnikah in sicer za člane, članice, mladce in mladenke četrtinska, za vse ostale pa polovična.

Članstvo. Pravico do 75% popusta normalne vozne cene do Maribora in nazaj imajo člani in mladei Fantovskih odsekov kakor tudi članice in mladenke Dekliških krožkov, ki si na podlagi članske izkaznice odseka odnosno krožka in taborne knjižice kupijo polovično vozovnico od svoje vstopne postaje do Maribora in še železniški obrazec K - 14 (za ceno 2 din). Obrazec K - 14 prodajajo vse železniške postaje in jih žigosajo pri odpravi potnikov. Vozna karta se ne sme oddati pri prihodu v Maribor, ampak se mora zadržati obenem z železniškim obrazcem K - 14 zaradi brezplačnega povratka domov. Pripravljalni odbor potrdi na taborni knjižici in železniškem obrazcu K - 14 udeležbo na taboru. Ob povratku je treba pri železniški blagajni pokazati zaradi žigosanja železniški obrazec K - 14.

Ostali udeleženci imajo pravico do polovične voznine od svoje vstopne postaje do Maribora in

nazaj. Pri odhodu na tabor kupijo ceto vozovnico od vstopne postaje do Maribora obenem tudi železniški obrazec K - 13 (za ceno 2 din). Vozovnica in železniški obrazec K - 13 se pri prihodu v Maribor ne oddasta, ampak se zadržita, ker služita za brezplačen povratek iz Maribora. Pripravljalni odbor potrdi na obrazcu K - 13 udeležbo na taboru. Pri povratku je treba žigosati obrazec K - 13 pri železniški blagajni. Kakor člani imajo tudi vsi ostali udeleženci pravico do polovične voznine le na podlagi taborne knjižice.

Ugodnost znižane voznine velja za odhod v Maribor od 27. junija do 2. julija in za povratek od 2 do vključno 4. julija v vseh razredih in za vse vlake razen ekspresnih.

Taborne knjižice in znaki.

Pisarna je začela razpošiljati taborne knjižice in znake. Pošiljala jih bo le onim odsekom in krožkom ter poedincem, ki bodo knjižico in znak naprej plačali. Ne odlašajte z naročilom, ker po 20. juniju tabornih knjižic ne bomo več razpošiljali, ker bo takrat pisarna preobložena z drugim delom.

Glavna kolektura Drž. razr. loterije

VRELEC SREČE

Alojzij Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ulica 14,

javi, da so bili glasom telefoničnega sporočila izžrebani sledeči dobitki:

Premija: 508.000 din št. 69792
Dobitki: 200.000 din št. 88383
100.000 din št. 67461
50.000 din št. 22462
50.000 din št. 22472
40.000 din št. 15676
12.000 din št. 26628, 36760, 45191,
92369, 93248.
8000 din št.: 1524, 12767, 24470, 31235, 37040,
41242, 63849, 66365, 82851.
5000 din št.: 119, 4912, 5495, 6232, 10864,
26046, 28147, 32587, 39257, 48338, 47794, 48684,
60190, 61103, 64582, 72494, 75348, 82231, 87071,
91866.
2000 din št.: 2345, 3405, 9445, 6633, 11035,
13234, 17416, 21362, 24763, 27175, 29166, 29622,
31706, 33813, 37047, 41932, 46049, 53417, 66653,
67186, 73604, 79611, 85097, 89022, 89937, 94056,
94309, 94700, 94943, 97435.

Nadalje je bilo izžrebanih še 1430 dobitkov po 800 din.

Vsem onim, ki so zadeli v moji kolekturi, so dobitki izplačajo takoj brez odbitka.

Prihodnje žrebanje bo 11. julija.

nemška oblast odstavila sedanjo češko vlado in imenovala čisto narodno-socialistično vlado pod predstvom Karla Francu, ekstremističnega predstavnika sudetskih Nemcev.

Tenis v Parizu

Pariz, 9. junija. c. Danes so se nadaljevale v Parizu na prostoru Roland Garros teniske tekme za francosko prvenstvo. Danes bi morali igrati proti svojim nasprotnikom Jugoslovancem Punčec, Madžar Gabory in Francoz Lacroix. Toda vsi trije so dobili svoje točke zaradi tega, ker njihovi nasprotniki niso nastopili.

Drugi Jugoslovanci Palada je z lahkoto premagal Francoza Legoina v treh setih.

Pri damskih tekmah je Jugoslovanka Kovačeva igro izgubila.

Ljubljana v temi

V petek zvečer ob pol 9 je začela utripati po Ljubljani električna luč, ki je vedno bolj omagovala in končno tudi popolnoma odpovedala. Vsa Ljubljana je bila na mah v kasnem večernem mraku, le plinske svetilke so jo reševale popolne teme. Prekinitev toka je trajala le kratek čas in kmalu so žarnice zopet začarele. Po sporočilu mestne elektrarne je prekinila tok večerna nevihta na Štajerskem, ki je povzročila malenkostno motnjo na daljnovodu Velenje-Črnuče.

Trgovec z dekleti prijet v Belgradu

Belgrad, 9. junija. m. V Belgradu so se zadnje čase pojavljali vse pogostejši slučaj, da so izginjale dekleta od 16. do 18. leta. Zaradi tega je prestolniška policija začela posvečati pozornost vsem umuljivim lokalom ter se podrobneje zanimala za ljudi, ki so se svojačasno že bavili s trgovino z belim blagom. V tem pogledu je posebno zasledovala nekega Trišića, bivšega desetletnega robijaša. Po večdnevnem zasledovanju je policija odkrila široko razpredeno trgovino z dekleti, ki jo je vodil omenjeni Trišić. Policija je Trišića takoj zaprla. Ob tej priliki je ugotovila, da je imel Trišić v Dalmatinski ulici zaprtih vse polno mladih deklet, ki jih je najprej sam zlorabljal s svojimi prijatelji, za tem pa jih je mislil poslati v južne kraje naše države ter v Grčijo. Svoje žrtve je Trišić prodajal od 400 do 500 din. Policija je zaprla tudi vse Trišićeve tvariše.

Osebnosti

Belgrad, 9. junija. m. Na predlog pravosodnega ministra je z kr. ukazom povišan v 3. l. g. Franc Česaček, starešina okrožnega sodišča v Prevaljah.

Za sodne pripravnike so postavljeni juristi: Bizjak Karel na okrožnem sodišču v Celju, Kodri Albin na okrožnem sodišču v Mariboru, Vivoda Marjan, na okrožnem sodišču v Novem mestu.

Belgrad, 9. junija. m. Pravosodni minister je imenoval za člane komisije za prenos verskega zaklada v last katoliške Cerkve sodnega inšpektorja dr. Ivana Bizjaka in dr. Maja Belčiča. Tajnik omenjene komisije bo načelnik katoliškega verskega oddelka v pravosodnem ministertvu dr. Čičić.

Belgrajske novice

Belgrad, 9. junija. m. V Belgradu je prišel danes zasediti XVII. kongres Strokovnega združenja strojevodij kraljevine Jugoslavije. Kongresu prisostvujejo zastopniki iz vse države. Več govornikov se zavzema za izboljšanje materijelnih prejemkov drž. strojevodij.

Belgrad, 9. junija. m. Na novem belgrajskem pokopališču so danes pokopali načelnika za kazenske zavode v prosvetnem ministertvu Radomirja Pašića, nečaka pokojnega Nikole Pašića. Pokojnik je v duševni zmedenosti napravil samomor.

Belgrad, 9. junija. m. Prosvetni minister Čirič je izdal pravilnik o polaganju praktičnih učiteljskih izpitov za učitelje gospodinskih šol in tečajev. Z današnjim dnom stopa pravilnik v veljavo.

Belgrad, 9. junija. m. Kmetijski minister inž. Beslić je na podlagi § 1. in 5. točke 4. zakona o ureditvi kmetijskega ministristva izdal pravilnik za pobiranje evinjske kuge ter potrebna navodila za uspešno izvrševanje navedil. Pravilnik je objavljen v današnjih »Službenih novinah« ter je dobil z današnjim dnom obvezno moč.

Gafencu vabi Bolgare naj pristopijo k Balkanski zvezi

»Živiljenjski prostor« — samo z gospodarskega stališča

Bukarešta, 9. jun. AA. Stefani: Korporativni parlament je začel z delom danes dopoldne. Zunanji minister Gafencu je imel pri tej priliki pomemben govor o romunski zunanji politiki. Najprej se je zahvalil vladam, ki so ga sprejele za časa njegovega potovanja po zahodnih državah, nato pa je dejal, da povsod smatrajo romunsko edinstvo kot podlago za red in mir. Glede sedanjega položaja je Gafencu izjavil, da bi samo psihološka napaka mogla izzvati vojno.

Govorec o živiljenjskem prostoru, je Gafencu dejal, da ima vsaka država delež tudi pri živiljenjskem prostoru sosednje države, toda vse države se morajo truditi, da uredijo vsa sporna vprašanja. Gafencu misli, da je treba dati formuli o živiljenjskem prostoru v prvi vrsti gospodarski pomen. Romunija je tako pojmovala to formulo in je delovala v tej smeri, to je, rešila je nekatere kompleksne vprašanja z gospodarskimi in trgovinskimi dogovori. Romunija je dokazala, da prav pojmuje dejanske potrebe, ko je sklenila celo vrsto gospodarskih pogodb. Toda prostor med njenimi mejami spada edino romunskemu narodu, ki je edini poklican izvesti svoje poslanstvo.

Govorec o manjšinah, je Gafencu izjavil, da nobena odgovorna vlada ne misli, da bi bilo to vprašanje teritorialno, in dodal, da prav tako tudi nobena velesila nima teritorialnih zahtev do Romunije. Manjšinsko vprašanje se da prav urediti samo v miroljubnem ozračju medsebojnega razumevanja. Dovolili ne bomo nobene kršitve naših meja. Romunski zunanji politika se naslanja na voljo romunskega naroda, da bo živel svobodno, in na moč svoje armade. Romu-

nija je sprejela poročila Velike Britanije in pa Francije z globokim zadovoljstvom, ker vidi v njih prijateljsko gesto in si jih razlaga kot željo, da ima obrambna volja vsakega naroda biti sestavni del varnostnega sistema, ki hoče utrditi mir.

Nato je Gafencu govoril o prisrčnih in prijateljskih zvezah s Poljsko in drugimi sosedami. O Balkanski zvezi je izjavil, da je poklicana igrati čedalje večjo vlogo, ker njeno edinstvo jamči interese in volja vseh članov te Balkanske zveze, da bodo služili istemu idealu miru.

Prijateljsko stališče Bolgarije do Balkanske zveze je najboljši dokaz, da ta zveza nikogar ne izključuje, temveč da je prav narobe pripravljena iskreno sprejeti tiste, ki so sprevredili potrebo po skupnem sodelovanju vseh balkanskih držav. Balkanska zveza je dokazala svojo moč in kompaktnost in je odločen činitelj ravnotežja in miru v Evropi. Njena enotnost in njen nastop jamči tesni in stalni stiki med odgovornimi državniki.

Govorec o gospodarskih sporazumih se je Gafencu bavil s takšnim sporazumom z Nemčijo in dejal, da je ta sporazum pokazal, da obstoje med Romunijo in Nemčijo dobre in miroljubne vezi. Prav tako bi se mogli razviti najugodnejši naravni odnosi — je dejal Gafencu — s proizvodnimi in trgovskimi silami Italije, s katero nas vežejo mnoge številne koristi kakor tudi plemensko sorodstvo. Gafencu je svoj govor končal s trditvijo, da se Romunija zavzema za mir in da bo za vsako ceno ohranila svoj sedanji demokratični položaj.

od prejšnjega. Anglija je sprejela načelo splošne vojaške obveznosti in načelo, da prevzame obveznosti na evropski celini.

V Nemčiji s Chamberlainom niso zadovoljni

Berlin, 9. junija. AA. »Völkischer Beobachter« komentira večerajšnja govora Chamberlaina in Halifaxa v spodnjem domu ter pravi, da je treba sedaj, to je začetek junija t. l., brezpogojno ugotoviti, da so štiri baltske države odločno za to, da se za nobeno ceno ne udeležijo politike obkoljevanja, ki jo izvaja Anglija. Te države so pripravljene, da se njihova samostojnost lahko ohrani samo pod pogojem najstrožje nevtiralnosti. Podobno izjavo je dal večeraj pred parlamentom v Bruslju ministrski predsednik Pierlot. To stališče omenjenih držav je posledica poštene in miroljubne politike, ki jo izvaja Nemčija. Naravno je, da je to neugodno iznenadilo sile, ki izvajajo obkoljevalno politiko. Zaradi tega so državniki v Downingstreetu pohiteli, da spremene smer svoje politike in da naglase, da so ti pakti namenjeni samo za ohranitev miru. Ministrski predsednik Anglije plove zdaj z vetrom s svojimi govori o potrebi nevtiralnosti in splošne miroljubne politike.

Včerajšnje izjave angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina ter zunanjega ministra lorda Halifaxa ter sira Simona, ki so bile izredno pomirljivega značaja z ozirom na Nemčijo, so tukajšnji italijanski diplomati sprejeli z največjo senzacijo, ves današnji angleški tisk pa komentira te izjave na najbolj vidnih mestih.

Žolni kamen bo odstranjen v najkrajšem času!

Sargov KALODONT
proti zobnemu kamnu

Zveza med Turčijo in Francijo

Včeraj je bilo sprejeto besedilo v Parizu in v Ankari

Ankara, 9. jun. c. Danes dopoldne je imel francoski veleposlanik Massigli zelo dolg sestanek s turškimi zunanjim ministrom. Razgovor je trajal več ur in s uspehi razgovora odlični, kakor izjavljajo po sestanku.

Turška vlada je večeraj namreč imela sejo in je bilo na seji sprejeto besedilo pogodbe med Turčijo in Francijo. Seja turške vlade je trajala ves popoldan pozno v noč.

Danes je pred zunanjepolitičnim odborom v senatu govoril zunanji minister Georges Bonnet. Po

sestanku je bilo objavljeno uradno poročilo, ki pravi, da je Bonnet poročal:

1. o paktu pogajanj med Anglijo in Rusijo;
2. o pogajanjih med Turčijo in Francijo in je Bonnet ob tej priliki napovedal, da bo pogodba podpisana med obema državama prihodnji teden;
3. o razmerju s Španijo in
4. o vojaški pogodbi med Italijo in Nemčijo.

Pogajanja z Rusijo

Francoski listi pišejo, da se ugodno razvijajo

Pariz, 9. junija. b. Chamberlainovo izjavo o pogajanjih z Moskvo so sprejeli pariški krogi z velikim zadovoljstvom in vsi so prepričani, da sedanji uradni optimizem ne vara. Pariški tisk komentira novo obliko za sporazum, ki se samo v nekaterih točkah razlikuje od prvotne francoske posredovalne vloge, in pravi,

da določa nov predlog vzajemno pomoč, kakor hitro bi se smatrala ena izmed velesil ogroženo, oziroma kakor hitro bi bili ogroženi njeni živiljenjski interesi ter bo vsaka država za sebe točno obrazložila v lastni izjavi, kaj smatra za svoje živiljenjske interese.

V »Ordre« opozarja Pertinax, da ta nova oblika točno ustreza oni, ki jo je sprejela Anglija glede Poljske in ki daje Poljski svobodno roke glede vprašanja, kdaj so ogroženi njeni živiljenjski interesi in kdaj ne.

»Figa roč« poroča iz zanesljivega vira, da so se večerajšnji razgovori med lordom Halifaxom in sovjetskim veleposlanikom Majskim tikali sledečih točk:

1. Sovjetska vlada z zadovoljstvom pozdravlja bližnji obisk Williama Stranga v Moskvi ter v tem vidi zaupanje, ki je nastalo med Veliko Britanijo in Sovjetsko Rusijo.

2. V sovjetskih krogih se je opazil snovi velik optimizem glede skorajšnje sklenitve pakta, pričakovati pa je treba, da bo sovjetska vlada zahtevala, da se v pakt vnese tudi določba, da mora Anglija takoj priti na pomoč Sovjetski Rusiji, če bi bila ona vmešana v vojno zaradi baltskih držav. Sovjetska vlada je namreč mnenja, da je nemški vpliv pri baltskih državah zelo porastel in da bi takšna določba v sporazumu zelo zmanjšala nemški vpliv v teh državah.

Zanimiva novica „Petit Parisien“:

»Sovjetska Rusija bo zavlačevala, a ne bo hotela nič podpisati«

Pariz, 9. junija. b. V političnih krogih je vzbudilo veliko pozornost poročilo »Petit Parisien« o ozadju zavlačevanja angleško-francosko-ruskih pogajanj. List trdi, da je dobil senzacionalne informacije iz Sovjetske Rusije, po katerih se bo Sovjetska vlada upirala podpisu kakršnegakoli pakta, ki bi ji naložil kakršnekoli obveznosti brez ozira za kaj gre, ker se hoče baje maščevati za Monako. Ruska vlada bo, tako pravi gornji list, predlagala razne rešitve, ne bo pa ničesar podpisala, ker je prepričana, da čas dela za Sovjetsko Rusijo.

V tukajšnjih političnih krogih se vprašujejo, odkod je dobil »Petit Parisien« te novice, ki že naprej obsojajo pogajanja v neuspeh. Prav tako se vprašujejo, kje bo krivda, če se pogajanja zares razbijejo. Splošno so prepričani, da se nova varnostna politika približuje kritični etopnji.

London, 9. junija. AA. Havas. Londonsko časopisje razglablja o govorih, ki sta jih imela Chamberlain in sir John Simon, predvsem pa tudi o govoru zunanjega ministra lorda Halifaxa. V teh govorih so angleški ministri poudarili, kakšna je nova politika Velike Britanije. Dočim je prej ta politika temeljila na načelu »Razorožimo se, da bi tudi druge pripravili do pogajanj«, se zdaj postavlja načelo: »Razorožite se najprej vi drugi, ako hočete, da se bomo razgovarjali«. Cilj angleške politike je mir, ki bi temeljil na pravičnosti. To je cilj prejšnje in sedanje angleške politike. Način za dosego tega cilja pa je zdaj popolnoma različen

Dva svetova

»Osservatore Romano« se peča s podlistkom znanega italijanskega časnikarja, ki je bil v Kaliforniji in je ves navdušen zanj, namreč za svetsko življenje na njeni bajni obali. Opisuje bogato ameriško ženstvo, kako se razkazuje v hlačah, kopalnih kostumih in prefinjenem razkošju z rdečimi nohti, debelo pobarvanimi ustmi in na kitajski način izruvanimi ter naslikanimi obrvmi. Pa tudi starke so čisto prenovljene in če nimajo pobarvanih las, imajo vsaj šopek kakšnih modnih rož v belih laseh. Zakaj one so spoznale, da je starost grdo in bolezen, ki se da ozdraviti ali vsaj pod debelim slojem raznih maž zakriti, in njihovo srce je mlado, kakor da ima komaj 20 let. Uživati življenje z večno mladostjo je smisel njihovega življenja. In one si lahko rečejo skozi svoje karminarstvo pobarvane ustnice: »jaz sem še mlada« ...

Toda naše babice — pravi na to »Osservatore«, ne rabijo rdečilnika, alabastrove beline in rože v svojih sivih laseh, ki pričajo o dolgem življenju v ljubezni polni službi ognjišču, domu in otrokom; ko so prepeštovale vso svojo deco, pestujejo sedaj svoje vnuke in ta radost na njihovem obličju je neskončno lepša od svetskega smehljaja bogatih brezdelnic na kalifornijski plaži. Starost pa zanje ni grda bolezen, temveč lepa večerna zarja, ki v zahajanju zemskega življenja napoveduje vero v večnost, ki so jo učile tudi svoje otroke in vnuke.

Pri tej priliki se spominja list nagrade za čednost, ki jo je nedavno v palači Madama v Turinu prejela 20 letna uradnica Marija Candeletti, ki s svojim skromnim zaslužkom preživlja starše in sestrice, katerim je mati, ker je mati sama že desetletja po neozdravljivi bolezni prikovana na posteljo, oče pa stoddotni vojni invalid. Njeno življenje je posvečeno družini in iz njenih ust se ni še nikoli slišala kakšna pritožba, ampak vse žrtve nese, kakor da jih ne bi prav nič čutila. Ne jezi se in se ne žalosti ter ne zavida drugim deklicam, ki se hodijo zabavati, medtem, ko ona skrbi za dom; in se nikoli ne bo dala posnemati za filmsko platno, na katerem se kalifornijski cvet deklet tako rad v svoji napol nagoti kaže vsemu svetu. Kakor je vzorna hči, tako bo tudi vzorna mati in vzgojiteljica pokolenja, ki bo v čast domovini. To so deklice, ki jih narod občuduje in ljubi in čijih življenje ni samo koristnejše, ampak tudi bogatejše od življenja ameriških lepotic iz svetske družbe.

To seveda ne velja samo za Kalifornijo in Italijo.

Angleškega kralja in kraljico so v Kanadi pozdravili tudi zastopniki Indijancev. — Slika nam kaže prizor ob sprejemu v mestu Calgary (Alberta).

„Nemčije ne odrivamo od njenih naravnih tržišč“

Angleški trgovinski minister o trgovinski politiki Anglije

London, 9. junija. AA. Reuter: V svojem današnjem govoru v spodnjem domu je Stanley dejal poleg drugega tole:

Čeprav pripisujejo največji pomen oboroževanju, vendar ne smemo pri tem iti predaleč in tega pomena ceniti previsoko, ker je mnogo znakov, da se gospodarske razmere zaradi oboroževanja ne bodo tako zelo zboljšale kakor to nekateri mislijo. V zadnjih štirih mesecih letošnjega leta se je zmanjšal saldo zunanje trgovine za 24,5 milijona funtov šterlingov v našo korist.

Govorec o angleško-ameriškem trgovinskem sporazumu, je Stanley naglasil, kako so nekateri poudarjali, da sta si Velika Britanija in USA konkurenčni po strukturi svojega gospodarstva in da je med njima sporazum nemogoč. Toda Stanley verjame, da je ta pogodba dala pomena in pouka vsemu svetu.

Zatem se je Stanley dotaknil gospodarskih odnosov s Finsko ter naglasil, da nihče ne misli in mu tudi ne bi bilo treba verjeti to, da se bilanca zunanje trgovine, more spraviti strogo v ravnotežje. Angleško gospodarstvo je temeljilo vedno na večjih

stvarih kot pa so dvostranski trgovinski odnosi, in se ni nikdar spuščalo pri svojih trgovinskih odnosih na to, da bi se omejevalo na posamezne države. Z državo, kakor je Finska, s katero smo v prijateljskih vezeh in nasproti kateri nam je bilo vedno do tega, da ohranimo do nje dobre trgovinske odnose, ne bomo uporabljali načina grožnje, kakor so ga sprejele nekatere druge države.

Glede trgovinskih pogajanj s Romunijo je Stanley dejal, da je to tipičen primer trgovinskih odnosov Velike Britanije z jugovzhodno Evropo, ki so jo v zadnjih nekaj letih rešili prevelikega vpliva nemškega gospodarstva. Pri vsem tem pa mi ne želimo izključiti velike nemške industrijske države z njenih naravnih tržišč, ki koristijo na Balkanskem polotoku. Mi ne nameravamo niti ne poskušamo odvrti Nemčije s teh naravnih tržišč. Stanley smatra, da bi se tudi mogle težave odstraniti z ustanovitvijo turško-romunske organizacije na podlagi mednarodnih gospodarskih odnosov med obema državama, toda končna oblika te organizacije še ni določena. Takšna organizacija bi imela nalogo tako povečanje tržišča za romunsko blago, kakor tudi za pospeševanje romunske proizvodnje.

Italijanski prometni minister Beni

se je peljal skozi Ljubljano

Ljubljana, 9. junija. AA. Danes ob 12.10 se je na svojem povratku v Italijo s službenega obiska v Jugoslaviji peljal z brzovlakom skozi Ljubljano italijanski prometni minister g. Beni v spremstvu generalnega ravnatelja italijanskih železnic in šefa svojega kabineta. Peron ljubljanske železniške postaje je bil okrašen z zelenjem ter italijanskimi in jugoslovanskimi zastavami. Od Zagreba do Rakeka je bil v spremstvu ministra Benia od strani prometnega ministrstva pomočnik ravnatelja ljubljanske železniške direkcije g. Hojs.

Ob 1.33 ponoči je minister Beni nadaljeval svojo pot z brzovlakom iz Ljubljane proti Rakeku. Zapuščajoč jugoslovansko ozemlje, je minister Beni z Rakeka poslal našemu prometnemu mini-

stru dr. Mehmedu Spahi brzovajko tele vsebine: »Ekselenci Mehmedu Spahi, prometnemu ministru — Beograd. Ko zapuščam Vaša tla, mi je čast izraziti Vam najvdušnejšo hvalnost za priščen sprejem, ki ste mi ga izkazali, ter za izkazano naklonjenost o priliki mojega obiska v Vaši lepi državi, kjer sem videl njene naravne lepote in njen velik napredek. — Beni.«

Predsednik vlade se je vrnil

Belgrad, 9. junija. m. Z jutranjim brzovlakom se je vrnil s svojega inspekcijskega potovanja po poplavljenih krajih v Belgrad predsednik vlade in notranji minister Dragiša Cvetković. Na postaji sta ga sprejela in pozdravila poštni minister Jovan Altipmaković ter minister Cvrkić.

Jeli potrebna?

neprestano opozarjali na »Bayer«-jev krič na Aspirin-tabletah? Pač, kajti vedno znova se pojavljajo patvorbe z nakano, okristiti se s svetovnim slovesom Aspirin tablet.

ASPIRIN

TABLETE

Oglaš. reg. god. 3. brojem 32608 od 8. XI. 1938.

Zvišanje tečaja nemške marke

Ljubljana, 9. junija.

Lansko leto so se pojavile tudi pri nas devizne težkote, ki so imele v znatni meri svoj izvor v spremenjeni strukturi naše zunanje trgovine. S priključkom Avstrije se je naš izvor za proste devize zelo posušil, nove izpremembe so nastopile tudi s priključkom sudetskih krajev k Nemčiji. Nelegalni izvoz kapitala je tudi mnogo škodoval. Izvoz v devizne države je zastal, ker je Nemčija paralizirala prizadevanja drugih kupcev s povišanjem cen za nekatere važne naše proizvode v markah.

V tem položaju smo prišli do tega, da smo zvišali v januarju letošje tečaje za proste devize, obenem pa znižali tudi tečaj marke. Na osnovi jesenskih pogajanj z Nemčijo je bil tečaj marke zadnje mesece v letu 1938 določen na 14,30, dokler je bilo dovolj intervencijskega blaga. Ko je bila intervencijska količina 8 milij. mark v kratki dobi treh mesecev hitro izčrpana, je bil tečaj določen na 13,80.

Z uvedbo nemškega protektorata nad Češko in Moravsko je bila naša trgovinska politika postopoma zopet pred nov položaj. Tudi to je dalo povoda, da je prišlo v maju do pogajanj z Nemčijo, katera je vodil stalni nemško-jugoslovanski odbor od 20. maja 1939 dalje v Kölnu. Za časa obiska Nj. Vis. kneza namestnika Pavla v Berlinu so bila ta pogajanja nekaj časa prekinjena, nato pa so bila, kakor smo poročali, 7. junija zaključena.

V tem času je nastopila za marke nervoznost na tržišču, ker so se slišale nemške zahteve, naj bi se tečaj marke zvišal, da bi se tako favoriziral naš izvoz v Nemčijo. Posredno bi to pomenilo še nadaljnje povečanje naših terjatev v Nemčiji, odnosno neskladnost v razvoju trgovinske bilance, kar pa misli Nemčija v sedanjih težkočah, ko se mora omejevati uvoz iz deviznih držav, nadoknaditi v veliki meri s povečanjem svojega izvoza k nam. Naša trgovinska bilanca v prvih 4 mesecih letos nam kaže, da je narasel izvoz v Nemčijo od 870,6 milij. din v prvih 4 mesecih lani na 905,4 milij. din letos, dočim je istočasno naš izvoz v Nemčijo padel od 686,6 na 539,5 milij. dinarjev. Pri tem seveda nismo mogli upoštevati teritorialnih izprememb zaradi priključka sudetsko-nemških krajev.

Da se napravi nekaj reda na trgu, je posredovala Narodna banka najprej k tehničnim ukrepom. Kakor trg za svobodno devize, tako je racionalizirala tudi kritje povpraševanja za markami. Tako se je seveda dogajalo, da povpraševanje zaradi znatnega uvoza in slabega izvoza ni moglo biti kriti.

Izvozniki so čakali na zvišanje tečaja marke, dočim so uvozniki hoteli izkoristiti sedanji, nižji tečaj marke. Vse pa je pričakovalo zvišanja tečaja marke, kar naj podpre naš izvoz v Nemčijo.

Zaradi težkosti pri nabavi surovin za našo industrijo, kjer dotok deviz iz našega izvoza ne more kriti potreb, imamo seveda velik interes na tem, da pospešujemo izvoz v države, kjer do bimo devize, saj nam je po klirinških nemogoče nabavljati si potrebne surovine za velik del naše industrije.

Sedaj je zvišanje tečaja marke postalo dejstvo. Kajti že v ponedeljek je bil tečaj marke zvišan na naših borzah na 13,85, naslednjega dne 6. junija pa na 13,90. Tudi v sredo 7. junija je bil tečaj zvišan dalje na 14, v četrtek 8. junija pa na 14,15.

Danes beleži nemška marka na naših borzah že 14,30 (srednji tečaj) in smo sedaj na istem kot smo bili v zadnjih treh mesecih lanskega leta.

Zvišanje tečaja nemške marke bo imelo zopet znatne posledice za naše gospodarstvo. Zelim si pa predvsem stalnega tečaja, ki ne bo tolikokrat menjen, kot smo doživljali sedaj. Sicer smatramo tečaj marke za važen barometer pri pravilni izravnavi trgovinske bilance med obema državama, toda pri sedanjem sistemu nemških cen bo treba misliti tudi na druge faktorje, ki naj uravnovesijo medsebojno trgovino. Stalno nerazmerje v trgovinski bilanci ne more ostati brez velikih, pa tudi slabih posledic za naše gospodarstvo.

Na drugi strani je s tem povišanjem tečaja nastal nov položaj za naš izvoz v tako imenovane devizne države. Ker brez tega izvoza ne bomo mogli shajati, je treba misliti na pospeševanje tega izvoza ali z manipulacijo valute, kar smatramo izvozniki za najboljšo sredstvo, ali pa se poslužiti drugih načinov pospeševanja, zlasti z izvoznimi premijami.

Od 1. julija do 15. avgusta t. l. pri borznem razsodišču ne bo ustnih razprav, pač pa bo razsodišče sprejemalo tožbe.

Uredba o nedvignjenih zapuščinah. Na podlagi poblastil iz točke 9 § 35 finančnega zakona, je pravosodni minister v eporazumu s finančnim ministrom predpisal uredbo z zakonsko močjo o nedvignjenih (propadlih) sodnih zapuščinah. Uredba je razdeljena v dva dela in predpisuje način in postopek poslovanja o sodnijskih zapuščinah. Uredba dobi obvezno moč z dnem, ko bo objavljena v »Službenih novinah«.

Poštna hranilnica v maju. V maju se je število vlagateljev povečalo za 2.427 na 457.779, hranilne vloge pa so narasle od 1.219 na 1.229.26 milij. din (na koncu marca so znašale 1.358 milij. din). V čerkovnem prometu je število računov naraslo za 50. Promet je znašal maja 7.763,2 milij. din, od tega brez gotovine 54,45%. Čekovne vloge so znašale na koncu maja 1.598,8 milij. din.

Izpremembe imen. Ministrstvo notranjih del je odobrilo izpremembo rodbinskega imena Hirschenhauser v Mirkovič, banska uprava v Zagrebu pa tele izpremembe: Rosenberg Hinko v Rožičič, Brückner Branko (Orahovica) v Bilič, Schwarz Gustav (Zagreb) v Gavrin in Rechnitzer Viktor (Zagreb) v Radovan.

PREMIJERA edinstvenega glasbenega filma, filma zlatega humorja in pristrčne komike.

Bora Minjevič in njegovi harmonikarji delajo prav čudeže s svojim orkestrom. Nova filmska zvezda, mlada JANE WITHERS s svojo mimiko, gracioznošjo in komiko osvaja vsakogar. Prav toplo priporočamo ogled tega najdovršenejšega filma.

Ciganček

Borze

Dne 9. junija.

Denar

Angleški funt 258.—

Nemški čeki 14.30

V zasebnem kliringu je tečaj marke narasel na 14,30 (srednji), tečaj Prage na 1,50 (srednji). Devizni promet je znašal v Zagrebu 6.186.504 dinarjev, v Beogradu 14.183.000 din. V efektilah je bilo prometa v Beogradu 1.842.000 dinarjev.

Ljubljana — Uradni tečaji:

London 1 funt	206.10— 209.30
Pariz 100 frankov	116.35— 118.65
Newyork 100 dolarjev	4382.37—4442.37
Zeneva 100 frankov	995.00—1005.00
Milan-Trst 100 lir	231.70— 234.80
Amsterdam 100 gold.	2343.00—2381.00
Berlin 100 mark	1768.12—1785.88
Bruselj 100 belg	748.75— 760.75

Ljubljana — Zasebni kliring:

Berlin 1 marka	14.20— 14.40
Praga 100 kron	148.80— 151.20

Zagreb — Zasebni kliring:	
Praga 100 kron	148.80— 151.20
Solun 1 drahma	31.00 blago

Belgrad — Zasebni kliring:	
Praga 100 kron	148.80— 151.20
Solun 1 drahma	31.50 blago

Ljubljana — Svobodno tržišče:

London 1 funt	256.40— 259.60
Pariz 100 frankov	144.80— 147.15
Newyork 100 dolarjev	5456.24—5516.24
Zeneva 100 frankov	1237.17—1247.17
Amsterdam 100 gold.	2915.00—2953.00
Bruselj 100 belg	931.52— 943.52

Curih. Belgrad 10, Pariz 11,75, London 20,7675, Newyork 443,275, Bruselj 75,50, Milan 23,325, Amsterdam 236,20, Berlin 177,90, Stockholm 106,95, Oslo 104,375, Kopenhagen 92,725, Praga 15,10, Varšava 83,62, Budimpešta 87, Atene 8,90, Carigrad 3,60, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,1475, Buenos Aires 102,625, Sofija 5,40.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 100—102, agrarji 61—62, vojna škoda promptna 470—472, begunške obveznice 88,50—90,50, dalm. agrarji 87—88, 8% Blerovo posojilo 101,50—102,50, 7% Blerovo posojilo 94,50 do 95,50, 7% posojilo Drž. hip. banke 100—101.

Kopalnice v Radovljici odprto

Izpremembe v upravnih svetih. Pri Moster, tvornici barv in lakov v Zagrebu, so bili vpisani novi člani uprave: dr. Henrik Gattineau, dr. Hans Kühne, Zlatko Pakler, dr. inž. Rudolf Stamm in Dragan Tomljenović. — Pri tvrdki Jugogren sta bila izvoljena za člana uprave Stevan Pavlovič iz Beograda in Pierre Block iz Sofije, dočim je bil izbrisan Pierre Lewis. — Pri Izvozniki zajednici nemških avtomobilskih tvornic je bil vpisan prokurist Bernhard Wagner, pri Nemškem avtoservisu v Beogradu pa prokurist Bernhard Wagner namesto Hansa Simonsa. — Vpisana je podružnica Jugoslovanskega Fiatu v Beogradu, katere prokurist je Frajič Simeon.

Carinski dohodki so znašali v tretji desetini maja 29 milij. din, v aprilu in maju skupno 173,56 milij. din (preračun za to dobo 172,8 milij. din).

Prikojevalni tečaj za krojače v Mariboru. V drugi polovici julija t. l. bo po sporazumu kralj. banke uprave z Zavodom za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani prikojevalni tečaj za krojače v Mariboru. Dan otvoritve se bo določil pozneje. Pogoji so običajni. Interesenti naj se prijavijo najkasneje do 1. julija t. l. pisмено s točnim naslovom Poslovalnici Zavoda PO Zbornice TOI v Mariboru, kjer dobe na željo tudi potrebna pojasnila.

Novi delniški družbi. V Beogradu je bila v trgovinski register vpisana d. d. Majstor, ki se bo bavila z eksploatacijo rud. Glavnica znaša 5 milijonov dinarjev. Člani uprave so: Toma Maksimović (Borovo), dr. Stevan Moljevič (Belgrad), Aca Pavlovič (Belgrad), Milan Stefanović (Belgrad), dr. Velimir Rajkić (Belgrad) in Mehmed Kučukalić (Sarajevo); člani nadzorstva so: Marko Jakovljevič (Brčko), Nikola Prnjatović (Sarajevo) in Stevo Maksimović (Brčko). — Nadalje je bila registrirana zavarovalna družba Balkan v Beogradu. Člani uprave so: Ljuba Mihajlovič, Pera Milanovač, Ilija Panič, Radomir Stojić, Ljuba Saračević, Milan Maksimović, Franjo Latković, Dimitrije Konjevič, Vlada Mitić, Nedeljko Savič, Tasa Stojadinović, Milan Rihter, dr. Vekoslav Kisovec in Aleksander Vidović.

Bor. Produkcija bakra je znašala v maju t. l. 3.544 ton (aprila t. l. 3.377 in maja 1938 3.968 ton). Trepča. V maju je znašala proizvodnja 62.717 (aprila 59.298) ton, ki je dala 6.935 (6.355) svinčnih koncentratov z 79,57 (80,31%) svinca in 32,70 (34) unč srebra, nadalje 5,056 (5,034) ton cinkovih koncentratov s 50,47 (50,2) % cinka.

Železniški tečaji. Od 1. junija dalje veljajo na naših državnih železnicah naslednji tečaji: holandski goldinar 24,10, nemška marka 17,95, zlati frank 14,50, madžarski pengő 12,85, švicarski frank 10,10, poljski zlot 8,43, italijanska lira 2,38, češka krona 1,53, belgijski frank 1,54, francoski frank 1,23, bolgarski lev 0,55, grška dramma 0,41 in romunski lej 0,35 din.

Nova nemška rudarska družba. V Beogradu bo v kratkem osnovana rudarska industrijska d. d. z glavnico 3 milijonov din. Glavni delničar tega novega podjetja bo znani veliki koncern I. G. Farbenindustrie. Poleg zastopnikov tega nemškega podjetja bodo zastopani v upravnem svetu še gg. dr. M. Ulmansky, dr. J. Poduje, dr. Velimir Bajkić, A. Westen in Dragan Tomljenović. Po informacijah Jugoslovanskega kurirja iz Beograda so veliki delničarji I. G. Farbeindustrie tudi Angleži, med njimi sedanji finančni minister John Simon, tako da v novem podjetju ni gledati samo na podjetja z izključno nemškim kapitalom.

Izdelki naše domače obrti. Ljubke igrače, izdelki dobropoljske zadruge »Razvoj«, razstavljeni na velesejmu.

Na praznik sv. Rešnjega Telesa je bil obisk že dopoldne močan, popoldne pa naravnost ogromen. Iz inozemstva so prispeli danes posetniki iz Italije v večjih skupinah, imeli pa smo tudi gosta iz Istanbula in nekaj Bolgarov. V nedeljo pa bomo za slovo še enkrat obiskali Velesejem, ker spomladanskega Velesejma v teh prostorih ne bomo več videli. Oktobra meseca nameravajo začeti z zidanjem novega sejmišča. V ponedeljek, dne 12. junija, bo ta Velesejem zaključen in istega dne bo žrebanje vstopnice za dobitke na sejmišču pred paviljonom »K« ob 5 popoldne. Brezplačne varietetne predstave so sedaj poleg glavne restavracije vsak dan ob 5 in ob 9. Poplajati vojne mornarice pa kažejo v svojem bazenu ves dan svoje težko delo.

V petek je bil predvsem dan interesentov za najrazličnejše blago. Delale so vse stroke. Poljedelskih strojev je veliko prodanih. Naši kmečki gospodarji so uvideli koristnost uporabe teh strojev in jih čim dalje bolj cenijo. Kdor ne more sam zase kupiti strojev, jih nabavi skupno s še nekaj gospodarji ali pa jih nabavljajo zadruge. Tovarne so zelo uvidelne in dovoljujejo plačevanje v obrokih, ne da bi bila zato cena višja. Enako uvidelni so dobavitelji specialnih strojev za mizarje, sodarje, tesarje itd.

Čimdalje bolj se motoriziramo tudi pri nas. Sedaj ob Velesejmu se to posebno dobro vidi. Tako je n. pr. večerj popoldne parkiralo vzdolž Velesejma ob Gosposvetski cesti 56 avtomobilov, pred Ilirijo in v drevoredu nad 100 in tako tudi notri na sejmišču. Policija in občina bosta morali misliti na nujno ureditev primerne prostora za parkiranje avtomobilov ob času velesejma. Razstava tekstilnih in usnjarskih izdelkov ter papirne stroje nudi skladno sliko in je učinkovito aranžirana. Obiskovalcev, ki obdučujejo najmodernejšo vzorec, je vedno dovolj, kar bo tudi v kupčijem pogledu imelo dobre posledice. Z obiskom se more naš Velesejem kar pohvaliti: okrog 80.000 ljudi si je doslej ogledalo prireditve. Če računamo od tega samo 20% resnih interesentov, kar je gotovo, se nam pokaže, kakšne koristi je Velesejem za naše gospodarstvo samo v pogledu izmenjave dobrin, da ne iznašamo nacionalnega, vzgojnega in drugih momentov. Velesejem radi običajo tudi tujci, da si ob priliki, ko vozijo preko lepe Slovenije, ogledajo tudi revijo našega gospodarskega dela in uspeha. Po njih gre potem naš sloves naprej v tuje dežele in ugled naše države raste. Med takimi obiskovalci beleži Velesejem razen Nemcev in Italijanov tudi Francoze, Angleže in Švede. Razstavlja 611 tvrdk, od tega je 492 domačih, 119 pa inozemskih, od tega Amerika 16, Belgija 1, Bolgarija 2, Francija 4, Italija 13, Madžarska 2, Nemčija 62, Češko-moravski protektorat 14, Nizozemska 4, Švedska 1.

Komisionalno žrebanje vstopnice na Ljubljanskem velesejmu bo 12. junija. Izžrebane bodo vse prodane vstopnice razen legitimacij ljubljanskih, razstavljaljskih, uslužbenjskih in inozemskih. Vsaka vstopnica ima kupon, na katerega bo lastnik napisal svoje ime, ga odtiral od vstopnice in vrgel v zapečateni žaro ob glavnem vhodu. Dan obiska je poljuben od 3. do 12. junija. Vsak obisko-

Izdelki naše domače obrti. Ljubke igrače, izdelki zadruge »Razvoj«, razstavljeni na velesejmu.

KINO SLOGA tel. 27-30

PREMIJERA!

Ob 16., 19. in 21. uri

Banditi divjega zapada in Smrtni jezdec

V glavni vlogi: Dick Foran, nazvani pojoči cowboy in njegov čudežni konj »Smoke«
Dva filma divjih pustolovščin, nežne romantike in požrtvovalne ljubezni!

Mlada simpatična, iz lepega filma »IRENA« nepozabna GERALDINA KATT v izvrstni veseloigrki duhovitega humorja, romantičnih dekliskih pustolovščin, zabave, petja, mladosti in smeha. Sodelujejo: Paul Hörbiger, Rudolf Carl, Dagny Servaes, Hans Holt

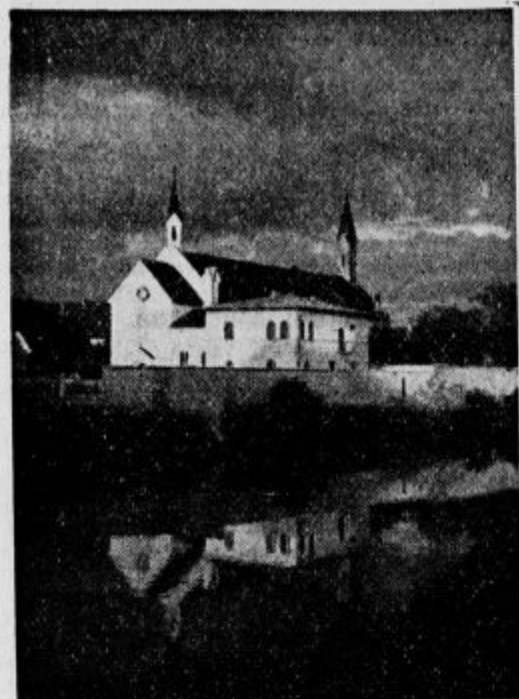
Kino Union, tel. 22-21

Danes premjera ob 16., 19. in 21. uri

FLORENTINA

50 let slovenskega Karmela

Dne 12. junija l. 1889 so prišle na Slovensko prve karmeličanke in se nastanile na Selu

Pogled na samostan karmeličank na Selu, ki stoji na levem bregu Ljubljane.

12. julija poteče 50 let, odkar so prišle prve karmeličanke v Slovenijo in ustanovile na Selu pri Ljubljani svoj samostan, prvi in edini v naši državi.

Javnost bo zanimalo, kako je prišlo do te ustanovitve. »Sopevčeva Tinec« (gdč. Kristina Bernard) je leta 1884 vstopila v karmelski samostan v Baumgartnu na Dunaju. Zaradi bolezni pa je morala izstopiti. Takratna priorica ji je v tolažbo svetovala, naj ustanovi v domovini karmelsko redovno hišo, kjer bo smela kot ustanoviteljica živeti v klavzuri. Kristina se je vrnila domov, v belo Ljubljano, misli na slovenski Karmel pa ni več opustila. Iskala je primerne zgradbe in jo kupila na Selu od vdove Malič. Bil je priložnostni nakup. Kristina je poprosila tedanjega knezoškofa dr. Missia za dovoljenje in pomoč pri ustanovitvi karmelske redovne hiše. Dr. Missia je bil za ta načrt ves navdušen, saj je tako zelo želel dobiti karmeličanke v svojo škofijo, da bi molile za vse zadeve njemu izročene črede. Pri cesarju Francu

Jožefu I. je izposlovala dovoljenje za ustanovitev samostana španska infantinja Marija Beatrix Bourbon-Este, ki je po posebnem privilegiju živela v graškem Karmelu. Tedanji deželni glavar Winkler je storil vse, kar je mogel, da je prišlo do ustanovitve.

12. junija 1889 so se pripeljale prve karmeličanke v Ljubljano; bilo jih je šest: tri graške in tri dunajske. Spremljal jih je iz Gradca škof dr. Zwerger. Na peronu jih je čakal knezoškof dr. Missia. Na Selu pa je svoje nove faranke pozdravil šempetrski župnik in ves stolni kapitelj.

Prva priorica karmeličank je bila mati Marija Johanna od Križa, rojena baronica Morsey-Picard. Umrla je že naslednje leto, prav ob obletnici prihoda. Ob njeni rakvi je dr. Missia imenoval za naslednico njeno rodno sestro m. Marijo Terezijo Jezusovo, Morsey. »Bila je biser svetega reda in 20 let najboljša mati svoji družini,« stoji zapisano na njenem grobu. Umrla je na svečnico l. 1910. Tretja predstojnica je bila Slovenka, hkrati prva slovenska karmeličanka, mati Jožefa Terezija Poganič. Bila je priorica 12 let, skozi vso težko dobo svetovne vojne. Po cerkvenih in redovnih predpisih volijo sestre svojo predstojnico vsaka tri leta. Mati Jožefa je izročila krmilo materi Mihaeli Kotnik, Slovenki iz zelene Štajerske, ki je še danes priorica.

Zlati jubilej so učkale samo tri od tistih, ki so pred 50 leti videli začetek samostana: ustanoviteljica Kristina, ki bo letos v avgustu slavila že 82 letnico in je zdrava in čila, istega kova kakor je bil naš veliki slovenski škof dr. Jeglič, čigar sorodnica je. Jubilantini sta tudi mati Jožefa Terezija in mati Mihaela. Ko sta prišli na Selo, sta bili obe še novinki.

Glavni namen in smoter Karmela je molitev in žrtev za sveto Cerkev, predvsem za duhovnike in za ljubljansko škofijo. S tem namenom je bil samostan ustanovljen in vrši svoje apostolstvo tiho in neopaženo med svetimi zidovi stroge klavzure.

Kaj več o tem pove lepa knjiga, ki je za jubilej izšla. Naslovljena je *Karmelski spomini* in etane broširana 24 din, vezana 34 din. Izdal jo je Karmel na Selu, Ljubljana, Moste. Dobi se pa tudi po naših knjigarnah. K zlatemu jubileju našemu v Bogu skritemu Karmelu pristočno čestitamo. Noj bo in ostane naš Mojzes na gor!

Za jubilej bo v karmeličanski cerkvi na Selu pri Ljubljani tridnevna, in sicer:

V soboto, 10. junija, bo: ob 5.30 prva tiha sv. maša; ob 6.30 slovesna sv. maša pred izpostavljenim Najsvetejšim.

Cipresni dvored v samostanu z grobnico v ozadju.

Pri gospe Asti Basajevi na poslednjem obisku

Pozvonim. Pa vrata so odprta, zato kar vstopim. Povsod slovesna tišina. Vem, da je gospa Asta doma in da ji je znano, da sem tu. Vendar, kakaj mi ne pride nasproti s svojim ljubeznivim nasmehom, kakaj nikjer ne čujem njenega toplega glasu? Poiščem jo sama. Moram jo pozdraviti in noče mi prav v zavest, da bo to zadnji krat. Imava se še toliko pogovoriti med seboj.

Gospa Asta! Saj ni mogoče, ali si res to Ti? Asta, naša ljuba gospa Asta! Če bi jo moglo priklicati nazaj v življenje naše solze, bi jo priklicale. O, gospa Asta! Ti spiš, nevzdržno spiš, vsa posuta z rožami — tako si jih ljubila kot vse globoke, nežne duše ljubijo lepoto božjega stvarstva. Ti spiš in smehljaj ti igra na ustnicah — pa ne tak, kakor včasih, ko si še vsa žarela v zdravju in tihi družinski sreči. Skoraj bi rekla, da se nasmihajo trpko — gotovo Ti je hudo, da ne boš mogla več voditi za roko Tvojih ljubkih, dobrih otročkov, Asta? Tvoja blesta usna molče. O, odprj jih samo še enkrat in dahi svoj priščni: »Zbogom!« Odpri enkrat še svoje dobre oči in poglej, kakor si znala lepo pogledati le Ti! Ti se ne ganeš. Gospa Asta, pa saj to nisi Ti! To je samo Tvoje ubogo, od dolgega trpljenja izmučeno telo. Naj sprejme zemlja, kar je nje-nega! Naše planine v ozadju pa bodo čuvale Tvoj prezgodnji grob. Tiste planine, kamor je zadnja leta zaman hrepenelo Tvoje lepote in božje tiho-te želje. Zdaj ne trpiš več. Telo je mrtvo, a Tvoj duh živi! Sproščena teže telesa in v svet-niško vdanem trpljenju izčiščena je Tvoja duša odšla pred obličje svojega Boga, Asta, zdaj je Tebi vse jasno. Zdaj ne iščeš več resnice z vso iskrenostjo boguvdane duše, zdaj vsa blažena uživa večno Resnico. Tvoja duša se veseli v Bogu, ki je Lepota in Dobrota sama.

Kajne, gospa Asta, da Te je Gospod pohvalil za Tvoje nesebično požrtvovalnost, ko nisi nikdar mislila nase, ampak si živela le za druge? Vse svoje življenje si živela tako, kakor si epoznala,

Visoko priznanje našim gasilcem:

Gasilski kongres v Ljubljani

Pod pokroviteljstvom kraljeviča Tomislava

Naši javnosti je že znano, da se vrše velike priprave za gasilski kongres, ki bo 13.—15. avgusta 1939 v Ljubljani. Kongres bo po svojem obsegu ter prireditvah prekosil vse dosedanje podobne kongrese. Za to so nam porok vestni in nesebični gasilci-delavci, ki prav skrbno pripravljajo vse, tudi najmanjših in na prvi pogled morda brezpomembnih priprav niso prezrili ali omalo-važevali. Misel za kongres je širom države zadobila mnogo zagovornikov, iz vse države se pripravljajo gasilci in njihovi prijatelji za veličastne manifestacije gasilske ideje ob kongresu.

Nesebično delo naših gasilcev pa je dobilo te dni zopet z najvišjega mesta veliko priznanje. *Maršalat dvora je namreč obvestil Gasilsko zajed-nico dravske banovine*, ki prireja kongres in tudi vrši vse priprave, da je sprejel pokroviteljstvo nad kongresom *Njegovo kraljevsko Visočanstvo kraljevič Tomislav*, ki je še sicer pokrovitelj gasilske organizacije v državi. S tem so dobili naši gasilci z najvišjega mesta visoko priznanje za svoj trud in delo, ki ga pa tudi v resnici zaslužijo.

Obrnili smo se na kongresni odbor, ki vodi vse priprave, ter smo dobili precej vpogleda v ogromno delo, ki ga zahteva kongres tako veli-kega obsega.

da je prav. Tvoj energičen značaj ni poznal kom-promisov. Vendar te je bila sama brezprimerna ljubeznivost. Kdor Te je poznal, Te je moral ljubiti!

Tvoje rahločutno materinsko srce je bilo res občudovanja vredno. Nisi živela dolgo, pa vendar si odlično izvršila svojo življenjsko nalogo. »O, za otroke bi še tako rada živela!« si dejala. »Toda, naj se zgodi, kakor je božja volja, saj mati v nebesih vse lažje in boljše vzgaja svoje otroke, kakor more to storiti na zemlji.« Ti si veš, Nam pa si zapustila prelep zgled, kako moramo kato-liške matere z ljubeznijo sprejeti vsakega otroka, kako ga moramo vestno in z vso skrbjo spremljati po vseh postajah življenja, kako moramo tudi — če je treba — svoje zdravje in slednjič celo svoje življenje darovati za tiste nedolžne dušice, katere nam je Stvarnik dal v varstvo. Gospa Asta, bila si zgled svetopisemske močne žene, katere je dana možu zaradi njegovih do-brih del. Tvoja luč naj nam sveti na poti naših težkih dolžnosti vse do tle, dokler se ne snidemo s Teboj na kraju večnega miru! Mir — saj ga v svojem trudopolnem življenju nisi poznala. Pre-delavna je bila Tvoja narava. Kaj vendar počneš, gospa Asta, v nebesih, kjer ne potrebujejo več tako gorečih apostolskih duš, kakor si bila Ti na zemlji? Oprosti, saj si vedno razumela šalo! Do-bro vem: s svojo preblago mamico prosiš pri Bogu za nas, ki še tavamo po tej solzni dolini. Blagor Tebi! Naj nam Tvoja, za ta nestalni, se-bični svet prelepa duša, izprosi, da ne bomo nikdar oklevale za dobro stvar, ampak se vsega lotile in izpeljale z neomajnim navdušenjem, ka-kor si storila to Ti.

Ali mi boš zamerila, gospa Asta, v svoji ne-potporjeni skromnosti, v svoji iskreni, a tako fini dobroti, da nekam glasno danes govorim s Teboj? Saj je poslednji krat, O, še mnogokaj bi rada povedala in Ti vprašala! Tvoje ustnice so sicer trdno zaprte s pečatom smrti, vendar so neizgo-vorjene besede jasno zapisane na Tvojem čelu: »Moja duša bdi nad srečo moje ljubljene dru-žinice in vas vseh, ki ste bili z menoj — na svidenje pri Bogu!« Mir s Teboj, blaga duša! C. V.

Popoldne ob 6. govor: Pod varstvom Matere božje in sv. Jožefa. Govori g. škof. kanceler Jože Jagodic. Pete litanije Matere božje.

V nedeljo, 11. junija, bo: ob 5.30 prva tiha

sv. maša ob 6.30 slovesna peta sv. maša pred izpostavljenim Najsvetejšim.

Popoldne ob 6. govor: Sv. Rešnje Telo, življenje našega življenja. Govori g. župnik Alojzij Kosmerlj. Pete litanije Srca Jezusovega in bla-goslov.

V ponedeljek, 12. junija, ustanovitveni dan, bo: ob 5.30 prva tiha sv. maša; — ob 6.30 slo-vesna pontifikalna sv. maša pred izpostavljenim Najsvetejšim. Nato sv. maše ob: 7.30, 8, 8.30 in 9.

Popoldne ob 6. govor: Hvalite Gospoda, ker je dober. Govori g. prof. dr. Ciril Potočnik. Pete litanije sv. Jožefa in zahvalna pesem

Modna novost: v zdravilišču

na izprehajališčih vlada pestrost modnih oblek

Saj ni potrebno da imate ducat oblek. Že dve ali tri izabrane obleke zadostujejo, da je vsaka dama elegantna, seveda če jih pravilno neguje! Pranje teh lahkih poletnih oblek je v raztopini mil-nih lusk LUX tako lahko in preprosto! Tudi najbolj nežne barve in najbolj občutljive tkanine so v bla-gi peni Luxa varne in po-stanejo spet kot nove.

LUX

Za vse poletne obleke

SE RAZTOPI TUDI V MRZLI VODI

Minister dr. Krek med volivci

Kostanjevica, 9. junija. Katastrofalne povodnji Dolenjske, zlasti po krškem okraju, so vzbudile za ta okraj veliko zanimanje in sočustvovanje celo najvišjih oseb. Tako je gradbeni minister dr. Krek obiskal krški okraj dne 4. in 5. t. m., da si sam ogleda ogromno škodo v prizadetih občinah. S toplimi besedami je tolažil obupano ljudstvo v upanju, da se mu bo v najkrajšem času nudila kakšna izdatnejša pomoč.

Tudi na dan sv. Rešnjega Telesa je bil g. mi-nister dr. Krek med svojimi volivci. V starodavno mestece Kostanjevico se je 8. junija pripeljal in se sestal z načelnikom Tomšičem, mestnim župa-nom Likarjem ter vsemi važnimi predstavniki mestne oblasti. Udeležil se je tudi procesije sv. Rešnjega Telesa, ki je potekala ob nepregledni množici ljudstva nad vse slovesno v najlepšem dopoldnevu po etrahovitih dneih.

Dopoldne se je g. minister dr. Krek udeležil občnega zbora okrajne organizacije JRZ v Krškem, kjer je bil na predlog g. primarija dr. Murgla soglasno izvoljen za predsednika okrajne organi-zacije. Na občnem zboru je g. minister podal ob-širno politično poročilo. V krški okraj je s seboj pripeljal načelnika za regulacijo rek inž. Gagiča iz Belgrada in gg. inž. Juvana, Strancerja in Fu-gino. Omenjeni gospodje imajo nalogo, da si ogle-dajo poplavljene kraje in da takoj izdelajo načrt za regulacijo reke Krke in njenih pritokov, ki so v zvezi s hudourniki. V ta namen je g. minister dr. Krek podpisal kredit 100.000 dinarjev, za kar mu je ljudstvo v tem okraju zelo hvaležno. Zvečer se je g. minister vrnil v Belgrad.

Strašna toča in strela na Vranskem

Vransko, 9. junija. Danes popoldne ob 15.30 se se zgrnili nad Vranskim temni oblaki, iz katerih je kmalu med strašnim viharjem, grmenjem in treskanjem za-čela padati suha, kot oreh debela toča.

Toča je padala nad pol ure ter je pokrila vsa polja, ki so bila popolnoma pobeljena. Strašno ne-urje in toča sta uničila vse poljske pridelke na Vranskem in v bližnji okolici, zlasti ogromna pa je škoda na hmelju, ki ga je toča kar oklestila.

Strela je udarila v treh krajih. Zgorelo je gospodarsko poslopje posestniku Ivanu Virantu v Trnavi blizu Gomilskega ter posestniku Grči v Kaplji.

Škode ni mogoče točno preceniti, je pa ogrom-na ter je prebivalstvo občutno prizadeto.

V nedeljo 11. junija Prosvetni tabor pri Sv. Jakobu ob Savi

40 let gasilskega društva v Kamni gorici

Kamija gorica, 8. junija.

Med najstarejša gasilska društva na Gorenj-skem spada ono, ki je bilo ustanovljeno že pred 40 leti v Kamni gorici. Toda gasilstvo kot tako pa je še starejše v Kamni gorici. O tem priča stara menda najstarejša brizgalna, ki so jo bili nabavili kamnogoriški fužinarji menda že l. 1848, torej do malega pred 100 leti.

V proslavo lepega jubileja bo v Kamni gorici veliko gasilsko slavlje, zvezano z župnim gasilskim izletom. Udeležili se ga bodo gasilci iz vsega ra-dovljiskega okraja. Pridružili pa se jim bodo se-veda tudi gasilci iz drugih delov Gorenjske.

Prav tako kakor je ostarela v požrtvovalni družbi, katere namen temelji na čisti nesebični podlagi, v ljubezni do svojega bližnjega stara briz-galna, pa so osiveli tudi možje, ki so vstopili pred

40 leti v naše gasilno društvo. Spoštovanje gasil-stva pa je v vasi izredno visoko. Menda pa ni še bilo v teku 40 let primere, da bi bil le en član od-stopil, ne da bi ga bile prisilele v to okolščine: da je moral zaradi poklica zapustiti vas in tako naše gasilstvo ali da je odstopil zaradi bolezni. Precej pa je seveda razredčila našo gasilsko četo v 40 letih tudi smrt.

Pri proslavi, ki bo v nedeljo 11. junija v naši vasi, pa bo nastopilo še lepa število mož, ki so ostali trdni in zvesti gasilci skozi vso dobo odkar obstoji društvo. Prav tako kakor starejši ljudje pa ceni tudi mladina v Kamni gorici gasilstvo. So primeri, ko so člani gasilstva stari oče, oče in vnuk. — V znamenju te ljubezni do gasilstva, ki je obenem tudi ljubezen do svojega bližnjega, se bo vršilo v nedeljo naše gasilsko slavlje v stari gorenjski vasi, v Kamni gorici.

Droline novice

Koledar

Sobota, 10. junija: Margareta, kraljica; Bogumil, škof.
Nedelja, 11. junija: 2. pobinkošna nedelja; Barnaba, apostol; Jošt, opat.
 V soboto 10. junija prvi krajec ob 5.07. Herschel napoveduje dež.

Osebnostne novice

== Ispit za gradbenega inženjerja je v Belgradu napravil inž. Lujo Šuklje. — Čestitamo!

*Kadar veš, rojiš
ni pravijsi - misli
na Groupje!*

— Na državni realni gimn. v Kočevju bodo sprejemni izpiti za I. razr. dne 23. in 24. junija vsakokrat po prihodu jutranjega vlaka. Pravico do polaganja izpita imajo učenci, rojeni v letih: 1926, 1927, 1928 in 1929, ki so vsaj z dobrim uspehom dovršili IV. razred osnovne šole. Prijavi je treba priložiti šolsko izpričevalo in krstni list. Dne 10. in 11. junija bo na gimnaziji odprta razstava risarskih izdelkov in ženskih ročnih del.

— Belokrajinski festival in čenčjeva razstava bosta v nedeljo, 18. t. m., v Črnomlju. Na festivalu se bodo prikazale razne narodne igre in plesi kot Zeleni Jurji, črnomeljsko, metliško, poljansko in adlešiško kolo, most in drugo. — »Putnik« pripravlja posebni vsak v Črnomlju in Metliki. Cena vožnje z vstopnino 50 din. Prijave in informacije pri »Putniku« do 15. t. m.

— Pred reorganizacijo zdravniške službe v delavskem zavarovanju. Dne 5., 6. in 7. junija je bila v Zagrebu konferenca, ki je imela nalogo obravnavati, kako naj se zdravniška služba pri delavskem zavarovanju preuredi. Konferenca se se udeležili zastopniki Zveze zdravniških zbornic in Zveze zdravnikov socialnega zavarovanja na eni strani, medtem ko so drugo stran zastopali zastopniki samouprave Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Pri tej konferenci je v glavnem šlo za to, da bi se zdravniška služba v delavskem zavarovanju tako preuredila, da bi zavarovani delavci imeli od nje čim več koristi, ne da bi pri tem trpele pridobljene pravice prizadetih zdravnikov.

Čvrst osebnostni tvoj je lik, kadar zvečiš slastni cik.

— 700 letnica minoritskega samostana v Ptuj. Ob tej priliki izda samostanska predstojništvo »spominski knjige«, ki se trenutno pripravljajo za tisk. Vsebinske spominske knjige bo zelo peštra in svojevredna z ozirom na razne zgodovinske momente te staroslavne ustanove. Ko knjiga izide, bomo to objavili v časopisu. Vendar se naročila že sedaj sprejemajo in naj se naslovi na »Minoritski samostan«, Ptuj. Kdor si želi to zanimivo delo naročiti, bo storil prav, če to takoj napravi. S prijavo za naročilo naj se tudi izjavi, ali hoče knjigo vezano ali broširano. Cena knjige se bo določila pozneje in se bo lahko nakazala na čekovni račun št. 10.518 poštne hranilnice, minoritski samostan, Ptuj. Tudi slavnostna igra Davorina Petančiča »Kuga« (po Meskovi »Črni smrti«) se dobi istotam ter stane 10 din izvod.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj še na prazen želodec en kozarec naravno »Franz-Josef grenčice«.

— Italijanske štipendije akademikom ljubljanske univerze. Rektorat razglaš. Kr. generalni konzulat italijanski v Ljubljani mi je z dopisom z dne 5. junija 1939 sporočil, da je kr. italijanska vlada stavila naši univerzi na razpolago študijske štipendije za prihodnje akademsko leto, ki se prične v Italiji oktobra meseca 1939. Štipendije, čijih število bo določeno v najkrajšem času, bodo podeljene rednim slušateljem in mlajšim diplomiranim absolventom katerekoli fakultete ljubljanske univerze. Prošnje morajo biti vložene najkasneje do 20. junija 1939 na rektoratu univerze. Predpisi za prošnje: 1. Prošnje morajo biti sestavljene v italijanskem jeziku, vidrane od pristojnih gg. dekanov in naslovljene na »Kr. generalni konzulat Italije«. 2. Navesti je treba tukajšnje bivališče, dalje stroko, v kateri se hoče prosilec izpopolniti, ter univerzo in fakulteto, ki jo bo obiskoval. 3. Priložiti je treba: a) študijske listine v izvirniku in v italijanskem prevodu, ki ga bo potrdil tuk. kr. italijanski gen. konzulat; b) Krstni list v dokaz, da so prosilci in njihovi starši arijskega pokolenja. c) Potrdilo o zadostnem praktičnem znanju italijanskega jezika. 4. Kompletenti morajo biti neoporečni ter morajo imeti najboljšo študijsko kvalifikacijo. 5. Izbrani kandidati se bodo morali osebno predstaviti tuk. kr. ital. gen. konzulatu. Razen tega bo podelila kr. italijanska vlada tudi štiri počitniške štipendije po Lit. 1000 za redne slušatelje naše univerze, ki bivajo v konzularnem območju kr. ital. gen. konzulata v Ljubljani in ki žele posejati bodisi počitniške tečaje za inozemstvo na univerzi v Perugi ali pa druge take tečaje, ki jih je v raznih italijanskih mestih organiziral »Zavod za kulturne zveze z inozemstvom«. Pogoji so enaki onim, navedenim pod 1—5; mimo tega pa morajo reflektanti za te štipendije predložiti potrdilo dekanata, da posejajo predavanja o italijanščini na ljubljanski univerzi.

— K avtomobilski nesreči v Oplotnici. Pri avtomobilski nesreči Jože Turk ni izgubil oblasti nad vozilom, marveč je le odpravil prva zavora. Ker pa je na kraju nesreče cesta močno posuta z gramozom, ni mogel napraviti pravičnega ovinka. Ni se hudo poškodoval in si ni zlomil roke; poškodba je le lahkega značaja in je tuk tretji dan že vstal.

— Zahvala. V spomin na rajnega gospoda brata Župnika Franciška Turka, ki je v februarju umrl v Ameriki, so poklonili njegovi trije tukaj živeči brate dr. Jože, univerz. prof. dr. Alojzij, gimn. prof., Matija, gospodar na domu in dve setri Marija in Ivana tisoč dinarjev za zgradbo prosvetnega doma v Stopičah. Bog povrni in obudi dobrotnikov.

— Prijavite se pravočasno za izlet v Benetke, ki bo v dneh 28. in 29. junija t. l. s posebnim vlakom in posebnim parnikom. Cena izletu 160 din za osebo. — Prijave sprejemajo vse biljetarice »Putnik«.

— Važno za šoferje. Zveza šoferjev dravske banovine je na svojem letošnjem običnem zboru sklenila, da se vsem bivšim članom, ki so iz kakršnegakoli vzroka prenehali s prispevki članarime, pri zopetni prijavi kot redni član bivša članska doba vteje. Ker pa bo po prvi objavi v dnevnihki prijavna doba s 15. junijem t. l. prenehala, poziva Zveza šoferjev dravske banovine vse one prizadete bivše člane, ki se še niso javili, da to v lastnem interesu in v njih korist do označenega dne uredijo ter javijo zopetni pristop. Nihče izmed prizadetih ne ve, kaj se mu lahko jutri pripeti. — Zveza šoferjev dravske banovine.

— Aretacija lažnega inženirja. V petek je aretirala kranjska policija 27 letnega delavca Andreja, ki dela pri gradnji ceste Lesce-Bled. Andrej se je na več krajih izdal za inženirja in nadpolicija pri gradnji ceste v Crikvenici. Povsod je ob enem v navidezni zadregi povedal, da je v trenutni denarni stiski in tako izvajal denar. Svojemu namišljenemu poklicu je dal podokar z elegantnim nastopom. Pred dnevi je prenočil v nekem kranjskem hotelu in se v prijavi za policijo prav tako izdal za inženirja. Kranjska policija je o tem namišljenem inženirju in njegovih goljufijah bila obveščena in ga je po tej prijavi iskala v kranjski okolici. Kakor že zgoraj navedeno, ga je našla pri delih ceste Lesce-Bled, kjer je bil nekaj dni uslužben kot delavec.

— V zaporu si je raztrgal v znak protesta vso obleko. V sredo je bil pripeljan v policijske zapore v Kranju postopač P. Ferdo, ki je pristojen v občino Ptuj. Mož je bil pred nedavnim časom zaradi potepuštvja izgnan iz Kranja za dobo 3 let, a je vseeno postopal po Kranju. V noči med sredo in četrtkom si je v znak protesta, ker so ga zaprli, raztrgal vso obleko, ki jo je imel na sebi; prav tako je raztrgal tudi čevlje. Razen tega je v zaporu silno razgrajal in kričal že dve noči, pa se v svoji jezi še do sedaj ni ohladil. Kranjska policija ga bo oddala upravi policije v Ljubljani.

— Huda nesreča v tovarni »Jugobrunec« v Kranju. V petek 9. junija zjutraj okrog pol 8 se je zgodila v tovarni »Jugobrunec« huda nesreča, katere žrtvi sta uslužbenca Doležal Dobroslov iz Češke in I. Vilfan iz Bitnja pri Strazišču. Oba uslužbenca sta delala v varilnici, kjer je iz neznanega vzroka eksplodiral manometer. Eksplozija je najtežje poškodovala Doležala po obrazu in po obeh rokah, nekoliko manj je poškodovan Vilfan. Ponesrečenca je vodstvo tovarne nudilo prvo pomoč, nato pa ju je odpeljalo z avtomobilom v Okrožni urad, kjer jima je nudil pomoč zdravnik g. dr. Pance. Po zdravnikovi odredbi so hudo ponesrečenega Doležala takoj prepeljali v ljubljansko bolnišnico, Vilfan pa je ostal v domači oskrbi.

— V zaporu si je raztrgal v znak protesta vso obleko. V sredo je bil pripeljan v policijske zapore v Kranju postopač P. Ferdo, ki je pristojen v občino Ptuj. Mož je bil pred nedavnim časom zaradi potepuštvja izgnan iz Kranja za dobo 3 let, a je vseeno postopal po Kranju. V noči med sredo in četrtkom si je v znak protesta, ker so ga zaprli, raztrgal vso obleko, ki jo je imel na sebi; prav tako je raztrgal tudi čevlje. Razen tega je v zaporu silno razgrajal in kričal že dve noči, pa se v svoji jezi še do sedaj ni ohladil. Kranjska policija ga bo oddala upravi policije v Ljubljani.

— Huda nesreča v tovarni »Jugobrunec« v Kranju. V petek 9. junija zjutraj okrog pol 8 se je zgodila v tovarni »Jugobrunec« huda nesreča, katere žrtvi sta uslužbenca Doležal Dobroslov iz Češke in I. Vilfan iz Bitnja pri Strazišču. Oba uslužbenca sta delala v varilnici, kjer je iz neznanega vzroka eksplodiral manometer. Eksplozija je najtežje poškodovala Doležala po obrazu in po obeh rokah, nekoliko manj je poškodovan Vilfan. Ponesrečenca je vodstvo tovarne nudilo prvo pomoč, nato pa ju je odpeljalo z avtomobilom v Okrožni urad, kjer jima je nudil pomoč zdravnik g. dr. Pance. Po zdravnikovi odredbi so hudo ponesrečenega Doležala takoj prepeljali v ljubljansko bolnišnico, Vilfan pa je ostal v domači oskrbi.

Pomlad na Jadranu

ABBZIA Velikomodna plaža. Pirovanje, Sport. Golf.	GRADO Očarljiva plaža. Zdravilne morske in peščne kopeli
PORTOROSE Peščene in topliške kopeli.	LUSSINI Lussinpicolo Cigale Lussingrande
LIGNANO 8 km proste plaže.	Capodistria, Grignano, Parenzo, Umago Idealno obmorsko letovanje za družine.

TRIESTE VELIKE LIRIČNE PREDSTAVE V CASTELLO DI S. GIUSTO TRIESTE

Obiščite **GROTTE DI POSTUMIA** (Postojnsko jamo)
 Pojasnila: ENIT, Beograd, Terazije 16

— »Putnik« izlet na avtokarjih. Družba »Putnik« uvaaja po zgledu tujih potovalnih družb izlete in potovanja na udobnih in luksuznih avtobusih po državi in izven nje. Prvi tak izlet bo od 2. do 15. julija t. l. po spodnjem sporedu. Mesta v avtobusih so numerirana in kategorizirana. V cenah potovanja je poleg vožnje všteta tudi vsa oskrba: zajtrk, južina, kosilo, večerja, prenočišče v hotelskih sobah z eno ali dvema posteljama po izbiri potnika, zavarovanje proti nesrečnim primerom, stroški voznikov, šoferja, mehanika in vse takšne napitnine. — Spored prvega potovanja z avtokari po državi je sestavljen takole: 2. julija: Belgrad, Valjevo, Koviljača (kosilo, večerja, prenočišče). — 3. julija: Koviljača (zajtrk, Tuzla (južina in kosilo), Banjaluka (večerja in prenočišče). — 4. julija: Banjaluka (zajtrk), Jajce (južina in kosilo), Plitvice (večerja in prenočišče). — 5. julija: Plitvice (ves dan). — 6. julija: Plitvice (zajtrk), Otočac (južina), Gospić (kosilo), Šibenik (večerja in prenočišče). — 7. julija: Šibenik (zajtrk), Solin (južina), Split (kosilo, večerja in prenočišče). — 8. julija: Split (zajtrk), Makarska (južina), Metković (kosilo), Dubrovnik (večerja in prenočišče). — 9. julija: Dubrovnik (ves dan). — 10. julija: Dubrovnik (zajtrk), Hercegnovi (južina), Cetinje (kosilo), Podgorica (večerja in prenočišče). — 11. julija: Podgorica (zajtrk), Nikšić (južina), Trebinje (kosilo), Mostar (večerja in prenočišče). — 12. julija: Mostar (zajtrk), Jablanica (južina), Ilidža pri Sarajevu (večerja in prenočišče). — 13. julija: Ilidža (zajtrk), Sarajevo (južina in kosilo), Trebević (večerja), Ilidža (prenočišče). — 14. julija: Ilidža (zajtrk), Han Potočnjak (južina), Višegrad (kosilo), Užice (večerja), Čačak (prenočišče). — 15. julija: Čačak (zajtrk), Mataruška banja (južina), Kragujevac (kosilo), Oplenac (večerja), Beograd. — Cene tega potovanja se vrte okoli 2.400 dinarjev do 2.700 dinarjev, kakršno mesto si kdo izbere. Prijave prejemajo biljetarice »Putnik« do 25. junija. — Potovanje v Italijo. Za potovanje v Italijo od 15. do 26. junija je rok prijave po-

daljšan do sobote popoldne, 10. t. m., in sicer v biljetarici »Putnik« v Belgradu, Terazije 10. Pot gre skozi vso Italijo in z ladjo okoli Italije ter po Jadranskem morju. Cena popolne potne oskrbe je 2.640 din. Skupni in osebni potni list. — Propaganda v tujini. Zaradi propagande našega turizma v inozemskem tisku, naproša Publicistični odsek (Belgrad, p. p. 126) vse interese, v prvi vrsti turistične odbore, zveze, društva in zasebna podjetja, da mu pošljejo pregledne in točne podatke o turističnih vrednotah svojega kraja. Publicistični odsek bo dal ta material v tujino v nemškem, angleškem in francoskem jeziku.

— Dragico Stosič išče izseljenski komisariat v Zagrebu, da ji sporoči neko novico iz Amerike. Stosičeva je doma iz Kostajnice ter je nekaj časa stanovala v Belgradu v ulici Miloša Velikoga. Kdor jo pozna, naj sporoči njeno sedanje bivališče izseljenskem komisariatu v Zagrebu, Palmotičeva ulica 59-L, ali pa naj to stori sama, če jo doseže to sporočilo.

Po državi

* Sedem mladih volkov pri Kninu. Kmet Filip Lazić je v skalnati duplini blizu Knina v Dalmaciji našel sedem volčev. Med tem je prišla blizu tudi volčulka, ki pa se ni upala napasti kmeta, marveč je pobegnila. Kmet je volčice odnesel v Knin, da jih izroči občini ter za nje prejme nagrado in sicer za vsakega po 50 din, kakor je menda določeno. Na občini pa so mu rekli, da mu plačajo le po 20 din. Kmet je nato volčice odnesel, grozeč, da jih bo nesel nazaj, če mu ne plačajo kakor so doslej plačevali po 50 din.

* Skobec sredi Zagreba. V Zagrebu, v Angušjevi ulici, je skobec na hiši nasproti okrajnemu sodišču napravil gnezdo, kjer ima mlade. Doslej Zagrebčani ne pomnijo, da bi se bil ta ptič kdaj naselil v Zagrebu. Skobca zagrebški vrvež prav nič ne zanima, marveč leta po raznih delih zagrebskega mesta in lovi miši za svoje mladiče.

* Svinjski trgovec pojedel 3000 din. Svinjski trgovec v Sašincih pri Mitrovici v Sremu je te dni obhajal neko slovesnost. Ko je bil že opit, je med igranjem ciganske godbe potegnil iz žepa listnico, vzel iz nje šest bankovcev po 500 din ter jih prvič godcev in pivcev na mestu pojedel. Poleg teh 3000 din pa je trapaši svinjski trgovec za pijačo in godce zapravil še 2000 din.

* Eksplozija v mlinu. V sredo ob 10 dopoldne je mesto Petrinja pretresla velika eksplozija, ki je nastala v motornem mlinu bratov Petračić. Eksplozija je razmetala opeko od mlina na 100 m daleč. Komisija je našla mrtvega mlinarskega pomočnika Ivana Igrčića, ki mu je odtrgalo obe nogi in razkosalo ves život. Malo minut pred eksplozijo se je v mlinu mudil lastnik Marjan Petračić.

* Novo cerkev v Dugi Resi bo 25. junija slovesno posvetil zagrebški nadškof dr. Stepinac. Graditi so jo začeli l. 1934. Posvečena bo sv. Antonu.

* Živo mačko so pokopali. V vasi Novi Jančevci blizu Vinkovca je večja naselbina ciganov. Ko so pretekle tedne tam vode zelo naraščale zaradi neprestanega deževja, so se cigani spomnili starega ciganskega ustnega izročila, da najhujše deževje takoj preneha, če pokopljejo živo mačko. Pa se je zbralo trideset ciganov, ki so vjeli živo mačko, jo stlačili v zaboj ter jo v slovesnem spredu nesli k jami, katero so bili izkopali nekje na polju. Nekateri so se oblekli v duhovniška oblačila, da bi posnemali pravi pogreb. Ko so orožniki za to zvedeli, so vse udeležence zaprli ter bodo sojeni zaradi takega »pogreba« in pa zaradi mučenja živali.

Ljubljana, 10. junija

Gledališče

Drama. Sobota, 10. junija, ob 20: Neopravičena ura. Premiera. Premierski abonma. — Nedelja, 11. junija, ob 20: Utopljena. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 12. junija, ob 20: Neopravičena ura. Red B. — Torek, 13. junija, ob 20: Javna produkcija državnega konservatorija. Izven. Cene od 10 din navzdol. — Sreda, 14. junija, ob 20: Velika skušnjava. Red Sreda. — Četrtek, 15. junija, ob 20: Neopravičena ura. Red A.

Opera. Sobota, 10. junija, ob 20: Tosca. Goštije Vera Majdičeva. Red Četrtek. — Nedelja, 11. junija: zaprto. — Ponedeljek, 12. junija: zaprto. — Torek, 13. junija: zaprto. — Sreda, 14. junija, ob 20: Plesni večer opernega baleta. Gostovanje Lidije Wisiakove. Premiera. Premierski abonma.

Radio Ljubljana

Sobota, 10. junija: 12 Vesela godba krajša čas - ta venček plošč igra za vas — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Vesela godba krajša čas - ta venček plošč igra za vas — 14 Napovedi — 17 Otroška ura: a) Selma Lagerlöf: Kako je Niels Holgerson popotoval z divjimi gosmi. Povest v nadaljevanjih. b) Striček Matiček kramlja in prepeva — 17.50 Pregled sporeda — 18 Za delopust igra Radijski orkester — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Osnove slovenske književnosti (dr. P. Brežnik, Bgd) — 19.50 Kalman: Fortissimo (plošče - venček operetnih napevov) — 20 O zunanji politiki (dr. Al. Kuhar) — 20.30 Slovenski humoristi IV. Vesel večer s Franom Milčinski. Rokopis pripravil Fr. Milčinski ml., izvajajo člani radij. igral. družine, vodi Fr. Milčinski ml. — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za vesel konec (Radijski orkester).

Sestanki

Dekliški krožek sv. Peter ima drevi ob 8 redni sestanek s predavanjem. Pridite vse in točno!

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta in mr. Bohinec ded., Rimska cesta.

Greta Garbo je rekla: Po ananas priti v Kalifornijo? Smešno! O yes, boljši je ananas bonbon 505 s črto.

ORIGINALNA AROMA
505
 ZA OKO - ČRTA
 ZA OKUS - AROMA
 PROIZVOD »UNION« ZAGREB

Slovenj Gradec

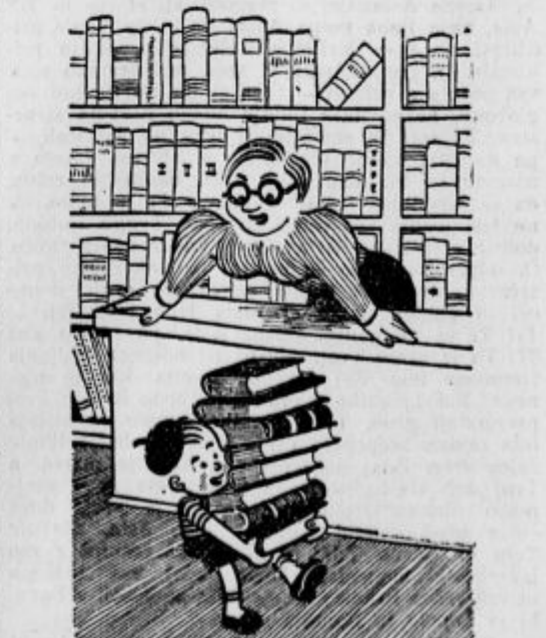
Tombola naših nameštencev, ki je bila minulo nedeljo, je prav lepo uspešna. Tombola je privabila s svojimi številnimi in dragocenimi dobitki na tisoče ljudi v Slovenj Gradec. Glavni dobitnik, nov štirisedežni avto »Opel Kadett« je zadel Simraj Feliks, delavec iz Pameč.

Poroke. V št. lju pod Turjakom se je poročil g. Alojzij Jaš, gozdar pri Oskrbništvu Mialinje z gđ. Angelo Tretjak, hči posestnika in uradnice davčne uprave v Slovenj Gradcu. V Starem trgu se je poročil g. Jože Zvonar sodarski mojster in posestnik z go. Marijo Vodovnik, pos. in vdovo po pok. čevljarjem mostru Francu Vodovniku, oba iz Starega trga. Obilo sreče!

Smrtna kosa. V Starem trgu je umrl 68-letni posestnik in gostilničar in bivši krojaški mojster g. Pavel Karner. Pokojni je bil dobra, pošena krščanska oseba ter priden, varčen in skrben goepodar. Njegovega pogreba se je udeležila velika množica pogrebcev iz domače in sosednjih župnij ter četa gasilcev. Pri odprtem grobu se je v lepih in v srce segajočih besedah poslovil od pokojnika domači župnik eg. Horvat Stefan, ki ga je prikazal kot vzglednega krščanskega moža. N. p. v. m.

Novo mesto

Navomeščani! V soboto 11. junija bo ob 20 v telovadnici osnovne šole pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije koncert Akademikega pevskelga zbora, ki bo izvajal »Pesem slovenskega preporoda«. Naša narodna zavest nam velela, da se koncerta udeležimo vsi, kakor tudi sprejema pred magistratom ob 7 zvečer. Vstopnice se bode v trgovini ge. Koširjeve.

V knjižnici. »Čemu pa ti bodo, mali dečko, vse te debele znanstvene knjige?«
 »Doma imamo danes povabljene same otroke na malico, pa so naši stoli prenizki zanje.«

LJUBLJANA

Lepe procesije v Ljubljani

Ljubljana, 9. junija.

Kakor da bi narava sama hotela povzdigniti slovesnost praznika sv. Rešnjega Telesa, se je na praznik že na vse zgodaj nasmeljal nad Ljubljano sončen dan. Zgodnje pritrditve ljubljanskih farnih cerkva se je zlivalo v lepo budnico, ki je opozarjala ljubljanske meščane na praznik.

Prva se je razvila ob pol 7 zjutraj procesija šempetrske farnosti, ki je bila mogočna tako po številni udeležbi, kakor tudi po lepem razporedu, v katerem so stopali tudi člani šempetrskega Fantovskega odseka s fanfaro.

O tri četrt na 7 se je začela procesija župnije sv. Cirila in Metoda, ki je bila letos neprimerno večja, kakor prejšnja leta, saj je trajala polne tričetrt ure delj kakor kdaj koli prej. Udeležil se je tudi poveljni topniškega polka polkovnik g. Lukanc.

Tretja in četrta procesija, ki sta se razvili okrog osme, sta bili viška in trnovska. Zadnje se je udeležil tudi ljubljanski župan dr. J. Adlešič. Ob pol 9 se je začela procesija v Šiški, ki je bila letos prav posebno pestra zaradi številnih udeležencev in narodnih nošah. Pri vseh teh procesijah so bili seveda povsod navzoči številni predstavniki uradov, občinski svetniki iz domače farnosti in velika množica faranov.

Najbolj slovesna je bila stolna procesija, ki je krenila iz stolnice ob tri četrt na 9 po običajni vsakoletni poti. Te slovesne procesije so se ude-

ležili najvišji predstavniki javnega in kulturnega življenja ter zastopniki najrazličnejših organizacij. Na čelu so šli zastopniki Prosvetne zveze z zastavo, za temi pa druga katoliška društva, akademsko društva in katoliško akademsko starešinstvo. Tem so sledile Marijine družbe, ženske organizacije in narodne noše. Za bandom presv. Rešnjega Telesa so šle kongregacije, nato pa dečki in deklice s cvetjem. Ta prisrčni drobiž, ki je sam ves prevzel od lepote in slovesnosti, korakal ves obložen s cvetjem, je prevzel vse gledalce, ki so napravili na vsej poti procesije gost špalir. Za častno četo vojakov je stopal mestni župan dr. J. Adlešič s občinskimi svetniki in uradniki, rektor univerze dr. Kušej, zastopnika apelacijskega in okrožnega sodišča, finančni, poštni in železniški direktor, narodni poslanci in mnogi drugi odličniki. Za številno duhovščino je pod baldahinom nosil Najsvetejši prevz. knezoškof dr. Gregorij Rožman. Za baldahinom eta šla ban dr. Marko Natlačen in divizijski poveljnik general Stefanovič, za katerima se je razvrstil častniški zbor, zastopniki konzularnega zbora in načelniki oddelkov in šefi samostojnih odsekov ban. uprave, z uradništvom. Za temi je korakala še velika množica vernikov. Ljubljanski meščani so povsod, kjer je šla procesija, lepo okrasili zunanost svojih hiš z zelenjem in tako pripomogli, da je bila letošnja slovesnost praznika sv. Rešnjega Telesa še lepša.

kasneje do 15. t. m. v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu 7, soba 6. Knjižici je treba priložiti obveznikovo fotografijo v velikosti 3 in pol in 4 in pol cm ter njegov osebni popis. Na hrstu fotografije naj bo obveznikovo ime in rojstna letnica. Osebni popis (postava, obraz, lasje, oči, brki, usta, brada, posebni znaki, kakšne jezike govori, številka obleke, številka čevljev) naj se napiše na poseben listek.

1 V počastitev pok. ge. Aste dr. Basajeva je daroval nač. ravnatelj Zadr. zveze g. Fr. Gabrovšek 300 din za osrednji svet Vinc. družbe v Ljubljani.

1 Namesto venea na krsto ge. Aste dr. Basajeva je darovalo uradništvu Zadr. zveze za osrednji svet Vincencijeve družbe 730 din.

1 V počastitev spomina blagopokojne gospe Aste dr. Basajeva je Družbi sv. Vincencija Pavleškega darovalo uradništvu Centralne vinarne 300 din, neimenovana pa 300 din, za kar se velikodušno dobrotnikom družba najtopleje zahvaljuje.

1 V počastitev pok. gospe Aste dr. Basajeva je namesto cvetja poklonilo uradništvu Zadr. gosposdarske banke za Vincencijevo in Elizabetno konferenco M. O. v Ljubljani znesek 300 din. — V imenu ubogih: Bog plačaj!

1 V počastitev spomina pok. Aste dr. Basajeva daruje Marija Zamida z Bleda franč. Vincencijevi konferenci znesek 200 din. Bog plačaj!

1 Namesto cvetja na grob blagopokojne ge. dr. Basajeva je daroval g. dr. Ivo Česnik 100 din za Vincencijevo konferenco.

1 Namesto cvetja gospe Asti Basajevi daruje g. Avgust Jenko 200 din Vincencijevi in 200 din Elizabetni konferenci za frančiškanski okraj. — Bog plačaj!

1 V počastitev pok. ge. Aste dr. Basajeva je za mestne uboge darovala ga. Toni dr. Brilejeva 150 din. Mestno poglavarstvo izreka darovalki najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih. — Počastite razne z dobrimi deli!

1 Koliko jetičnih je šlo v zadnjih dneh mimo tebe, pa se nisi epomnil nanje. Ob zaključku tedna, ki je posvečen ne samo mislim, marveč tudi dejanjem, smo. Zato se spomni vsaj zadnji dan bednih jetičnih bolnikov in ne preslihi ponovnih klicev Protituberkulozne zveze!

1 Smrti nesreča. V Šiški se je smrtno ponesrečil sin trgovca Beliča v Železničarjevi ul. št. 16. 17-letni sedmošolec Ciril Belič se je popoldne igral s flobertovko ter se pri tem ustrešil v prsa. Kroglja mu je prebila srce, tako da se je na mestu zgrudil mrtov. Prizadeti družini naše sožalje!

1 Poziv igralcem v »Igre o božjem kraljestvu«! Jutri v nedeljo 11. junija ob pol štirih popoldne bo na Stadionu uvodna vaja za veliko »Igro o božjem kraljestvu«. K tej vaji nujno vabim člane in članice Fantovskih odsekov ter Dekliških krožkov iz Ljubljane in bližnje okolice, člane in članice Marijinih družb, mladce in mladenke, križarje in sestrice sv. Klare (velike in male), dijakke in akademike, skratka vse, ki imajo voljo žrtvovati se za lepoto in veličastnost te igre. Preč. duhovščino ter odgovorne voditelje vseh katoliških organizacij v Ljubljani ter okoliških župnijah prosim, da smatrajo sodelovanje svojih župljanov in članov za častno dolžnost. — Ivo Peršuh, vrhovni režiser »Igre o kraljestvu božjem«.

1 Za 36.000 din koškov za smeti bo mestna občina ljubljanska namestila na zidove hiš in na kandelabre po najpomembnejših ulicah in trgih, seveda pa tudi po parkih, da ljudje ne bodo več metali papirja, kostanjeh in pomarančnih luščin ter drugih odpadkov kar po tleh. Odmetavanje odpadkov po ulicah in cestah ter nasadih je itak že po cestnopolijskem redu strogo prepovedano in tudi kaznovano, saj po drugih mestih stražniki pobirajo globo kar na licu mesta. Tudi ljubljanci, ki tako radi poudarjajo snago po našem mestu, naj bi se naposled že odvadili te grde razvade in pri tem pomislili, da z odmetavanjem odpadkov škodujejo ugledu Ljubljane, na drugi strani pa delajo samim sebi stroške. Za vsakim, ki po ulicah smeti, je namreč treba tudi drugega, ki te smeti pomete ali pa celo sproti pobira. Če torej ljubljanci hočejo, da bo mesto snažno in ne nasmetano, bo treba najeti še več delavcev in šteti zanje prav lepe denarce. Koške za smeti dobimo prav kmalu, saj je že razpisana dobava koškov iz železne pločevine.

1 Pešeni vihar nad Ljubljano. Včeraj je že dopoldne pripekalo sonce nad Ljubljano z izredno žgočo sonarico, ki se je proti popoldneu še stopnjevala. Oblaki na obzorju so s svojimi kopami silili v nebo in kazali, da se pripravljajo nevihta, ki se je popoldne po tretji uri tudi sprožila z viharjem pišem. Sila vetra je v trenutku pometla ljubljanske ulice in dvignila take oblake prahu, da je bila vsa Ljubljana zavita v živo kopreno. Z višjih stanovanj je bil v tem viharju kaj čuden pogled čez strehe. Vetrer je bil tako močan, da je dvigal celo drobne koške peska, ki so potem deževali na zemljo. Oblak prahu je šel čez Ljubljano proti vzhodu. Vetrer je kar bučal. Kmalu zatem je začelo deževati, vendar je namesto nevihte porosil le bolj skromen dežek.

1 Palača Poštne hranilnice na Erjavčevi cesti in palača Bate na Aleksandrovi cesti sta že zdavnaj pod streho. Še vedno pa stojita na sredo ceste

Ne, četrte ure še lahko poležim!

Gospodje, ki se sami brijejo, lahko dalj časa spijo! Naravnost čudovito, kako hitro se človek obrije, če se je najprej namazal z NIVEO! Potem je namiljenje in britje vprašanje samo nekoliko minut, a obrijete se absolutno brez bolečin in brez poškodb na koži. Koža ne spoka, ne peče in ne vleče!

pomaknjena plota, ki na obeh cestah resno ovirata promet. To velja posebno za Aleksandrovo cesto, ne mnogo manj pa za Erjavčovo, ki ima zaradi zmanjšane širine hudo nevarno križišče z Bleiweisovo cesto. Zdi se nam, da bi bilo umestno, da bi podjetja ograje umaknila sedaj, ko so končana glavna gradbena dela, za toliko nazaj, da bi bilo celo cestišče odprto.

1 Beg iz življenja. Včeraj zjutraj so našli v Mostecu za Rožnikom v neki baraki neznanca, ki se je obesil. 40-letni možki je bil oblečen v preprosti delavsko obleko. Pri njem niso našli nobenih listin, po katerih bi mogli ugotoviti, kdo da je. V teku dneva je odšla na mesto, kjer so našli obešenca, policijska komisija, v kateri sta bila zdravnik dr. Lužar in dežurni uradnik g.

Kette. Po končanem komisijskem ogledu so prepeljali truplo v mrtvašnico splošne bolnišnice.

1 Zopet avtomobilski karambol. Na praznik popoldne ob 5 se je zgodila na Tyrševi cesti nasproti topniške vojašnice huda prometna nesreča. Proti Ježici je vozil z avtomobilom trgovec Jože Kralj iz Sv. Petra pod Svetimi gorami. Z njim sta se peljala še njegova žena in svakinja Pepca Sem. Nasproti vojašnice pa je s stranske ceste privozil na Tyršovo cesto težji avto in trk je bil neizogiben. Kraljev avtomobil se je ob karambolu prevrnil, tako da je molet koleasa v zrak. Kralj in njegova žena ter svakinja so vsi pri trčenju odleteli iz avtomobila in popadali na cesto. Vsi trije so dobili hude praske in odrgnine, Kralj pa si je zlomil še desno roko v rani,

MARIBOR

Smrt pod kolesi tovornega avtomobila

Maribor, 9. julija.

Davi se je zgodila v Mariboru velika nesreča. Na stiku Kolodvorske ulice z Aleksandrovo cesto je prišlo pod kolesa težkega tovornega avtomobila mlado dekle ter je obležalo pri prči mrtvo. Nesreča se je takole zgodila:

Na Aleksandrovi cesti sta stala ob vходу v Kolodvorsko ulico dva avtomobila: pred palačo Ljudske samopomoči lenarški avtomobil, pred naslednjo hišo pa tovorni avto. Obe vozili sta toliko zapirali Aleksandrovo cesto, da je moral vsak avto, ki je peljal po cesti, zavoziti na levo stran.

Po Kolodvorski ulici se je pripeljala na kolesu 15letna Marica Verzelj, uslužbenka pri poselniku Vajnzerlu v Pesnici. Na kolesu je imela cekar s posodami za mleko, poleg tega pa spređaj na krmilu na vsaki strani po več težkih vrčev za mleko. V tistem hipu, ko je hotela kreniti iz Kolodvorske ulice na Aleksandrovo cesto, je pri-

peljal od Košakov tovarni avto tovarne za mesne izdelke Josip Benko v Murski Soboti. Avto je moral zaradi lenarškega avtomobila, ki je stal na cesti, zaviti bolj na levo, obenem pa ni imel šofer pregleda na Kolodvorsko ulico. Na stikališču Kolodvorske in Aleksandrove je stal stražnik, ki je opazil nevarnost ter je skušal kolesarko ustaviti, ta je medtem smuknila mimo stražnika naprej in zavila na Aleksandrovo. Zavila pa je naravnost pod kolesa Benkovega avtomobila.

Udarec je bil vrgel na cesto in kolesa so ji šla čez glavo. Silna teža več ton ji je zdrobila glavo, da je bila pri prči mrtva. Dogodek se je odigral tako bliskovito, da so se ljudje s šoferjem avtomobila vred zavedli šele, ko je bila nesrečnica že mrtva. Policijska komisija, ki je prišla kmalu na lice mesta, je ugotovila, da ne zadene šoferja avtomobila nobena krivda. Vzrok nesreče je bil pač nesrečen primer, kakor jih toliko preži na mariborskih prometnih križiščih.

m Telovske slovesnosti v Mariboru so bile letos nad vse sijajne. Posebno impozantna je bila glavna telovska procesija iz stolnice, katere so se udeležile ogromne množice. Najsvetejši je nosil škof dr. Tomažič, za baldahinom pa so šli v procesiji v prvi vrsti okrajni načelnik dr. Šiška, polkovnik Maras, podžupan Zebot, za njimi okrajni načelnik Eiletz, polkovnik Kiler in predstojnik mestne policije Kos, nato predsednik okrožnega sodišča dr. Hudnik s prvim državnim pravnikom dr. Zorjanom in predstojnikom okrajnega sodišča dr. Lovrenčičem, nato pa predstojniki vseh mariborskih državnih uradov, ravnatelji šol, mestni svetniki, mnogostevilni častniki ter ostali odličniki. V procesiji sta igrali vojaška in poštarska godba, dve četi gojenecv šole za rezervne častnike sta pri vsakem blagoslovu oddali častne salve, zelo vidno je bilo zastopstvo ZFO in Dekliških krožkov, pa tudi vseh ostalih katoliških društev. Ulice, po katerih je šla procesija, so bile zelo lepo okrašene, opaženo je bilo tudi, da se je občinstvo, ki je delalo vzdolž vseh cest, po katerih se je procesija razvijala, gost špalir, jako dostojno obnašalo ter so ljudje klete počastili Najsvetejši. Prav lepo je praznovala v četrtek svoj praznik nova cerkev sv. Reš. Telesa. V noči od srede na četrtek je bilo nočno češčenje za moše in fante. Udeležba je bila izredna. V četrtek zjutraj ob pol 7 je bila procesija z Najsvetejšim, katere se je udeležilo ogromno število ljudi, med njimi zastopniki oblasti in občinski svetniki iz Magdalenske predmestja.

m Telovski procesiji frančiškanske in magdalenske župnije bosta jutri, v nedeljo. Pri oo. frančiškanih bo spored telovskih slovesnosti naslednji: ob 7 slovesna sv. maša, ob 7.30 tiha sv. maša za šolsko mladino, ob 8 začetek procesije, ki gre po Aleksandrovi cesti (prvi blagoslov pri odcipu Moljske ceste) do Tomšičevega drevoreda (drugi blagoslov pri kapeli), potem krene mimo krčevinske šole v Ciril-Metodovo ulico (tretji blagoslov) ter se vrne po Trgu Svobode (četrty blagoslov) ob 10.15 nazaj v baziliko. — V magdalenski župni cerkvi bo začetek procesije ob 7.45. Procesija gre po Tržaški cesti, ob železnici, po Frankopanovi in Ruški cesti na Kralja Petra trg ter preko Pobreške ceste nazaj v cerkev.

m Vsi Mariborčani, ki se zanimajo za napredek naše mladine, včlanjene v Zvezi fantovskih odsekov in v Zvezi dekliških krožkov, gredo v nedeljo v Rače, kjer je velika mladinska prireditve. Odhod iz Maribora zjutraj ob 8.37 in popoldne ob 13.16.

m Članstvu Fantovskih odsekov in dekliških krožkov iz Maribora in okolice. Danes zvečer ob 8 v dvorani Zadr. gosposdarske banke obvezne vaje za ljudsko petje za mladinski dan v Račah in za mariborski tobor. Člani in članice, mladci in mladenke, vsi in vsi!

m Zarubljeno kolo razbile s sekiro. Razburljiv dogodek se je odigral v Zolgerjevi ulici. Neki dobavitelj mleka je zaradi neplačanih 150 din dal zarubiti svoji stranki kolo. Prišla sta ga rubiti z eksekutorjem. Doma sta našla mater in hčer, ki ju je prihod sodnega izvršitelja tako razburil, da sta zgrabili za sekiro ter sta kolo pred eksekutorjem na drobne kose razbili.

m Prava senzacija za Maribor je bila nogometna tekma med novinarji in gledališkimi igralci, ki je bila v četrtek popoldne na igrišču SK Železničarja. Nad 2000 ljudi je prisostvovalo tekmi, ki je bila polna komičnih prizorov, tako da

so se gledalci od srca zabavali. Večina igralcev je bila sploh prvič v dresu, nekateri pa so pokazali tudi neko primitivno znanje nogometa. Novinarji so tudi na zelenem polju dominirali ter tako pokazali svojo premoč, toda končni efekt, izražen v golih, je bil za nje negativen. Gledališki igralci so jih porazili z rezultatom 5:4. Golman novinarjev je dobil bleuro na roki ter ni mogel loviti žoge, golman nasprotnega tabora pa se je izkazal kot pravi strokovnjak, ki bi delal čast vsaki reprezentanci, pa je polovil vse žoge, ki so mu jih novinarji streljali v mrežo. Sodnik je bil obmejni komisar g. Krajnovič, ki je prav po diktatorsko obhvaldal položaj. Pred tekmo so poklonili novinarji gledališkimi igralcem ogromno, 7 metrov dolgo gosje pero, ti pa so se revanžirali s pravo živo ženskinjsko raco.

m Na realni gimnaziji v Mariboru bodo sprejemni izpiti za prvi razred dne 24. junija. Prijave za izpit, kolkovane z 10 din, se bodo sprejemale od 20. do 23. junija. Priloge: rojstni list in izpričevalo o dovršenem 4. razredu. Kolkovane morajo biti v vsaj 4 din.

m Hlapec razbil gospodnji glavo s sekiro. Strašen zločin se je odigral v četrtek na praznik pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Tam stanuje poselnica Ana Sokolov, katere mož se nahaja pri vojaki na orožnih vajah. Domači hlapec pa je gospodinj vedno zalezoval, sedaj pa, ko ni moža doma, je mislil, da je napočil ugoden trenutek. Ker ga ni poslušala, je postal nasilen ter je v četrtek hotel rabiti silo. Ker se je branila, je v besnosti zgrabil za sekiro ter jo z vso močjo udaril po glavi. Udarce jo je zadel na teme s tako močjo, da je počila lobanja. Nesrečnico so takoj prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer so jo operirali, vendar je njeno stanje brezupno.

m Lep planinski praznik je bil na Telovo pri Sv. Jerneju na Kozjaku, kamor so dospeli mariborski planinci na izlet. Od postaje Vuzenica-Muta so se povzpeli mimo Sv. Primoža do najvišje župnije v lavantinski škofiji, kjer so jih pričakovali domačini z župnikom Zmrzljakom. Udeležili so se sv. maše in idilične Telovske procesije, ki je bila posebno doživetje. Peli so pevci »Jadranc«. Po cerkvenih opravilih se je razvila pristna ljudska domača veselica. Izletniki so lepo obdarovali obmejno deco.

m S čestim prebitkom tombole, ki bo jutri popoldne ob 15 na Trgu Svobode, namerava Rdeči križ prirediti zidati svoj »Dom podmladka RK« na Kašteljski rivieri.

m Stampilje po najnovejšem načinu, trpežno in poceni izdeluje S of r a, Maribor, Gregorčičeva 24. Priprčajte se! Zastopnike sprejememo!

Jesenice

Kino Krekovega prosvetnega društva predvaja v soboto 10. junija ob pol 9 zvečer ter v nedeljo 11. junija ob 3 popoldne in ob pol 9 zvečer film »Stari in otroci«.

Lizol je izpila. Iz obupa si je končala življenje A. Pregel v 40 letu starosti. Bila je revica brez staršev, pomoč in podporo v živilih je dobivala od Vincencijeve konference. Poklicali so zdravnika, ki pa je ugotovil, da je vsaka pomoč brezuspešna. Preden je izpila tekočino se je napravila praznično. Umrla je v silnih bolečinah. Naj ji bo Bog milostljiv sodnik.

KAKOR POGLED
na razstavo umetniških slik je pogled na naše pestrobarvne svile. Ogledite si jih brezobvezno: kot pena so lahke, barvno razkošno bogate, res lepe ... Pričakujemo Vas

BRATA VLAJ, Wolfova 5

1 Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani vlnudno vabi vse svoje člane, da se v čim večjem številu udeležijo procesije presv. Rešnjega Telesa pri oo. frančiškanih v nedeljo 11. t. m. ob 8 zjutraj. Zbirališče članstva ob ¼ 8 v cerkvi pred zakristijo. Uvrstili se bomo takoj za Najsvetejšim.

1 Prosvetno društvo Moste-Ljubljana vabi vse člane, da se polnoštevilno udeležijo procesije sv. Rešnjega Telesa v Mostah v nedeljo 11. t. m. kot skupina zase. — V ponedeljek 12. t. m. ob 8 zvečer sestanek vsega članstva v Ljudskem domu. Udeležite se v obilnem številu procesije in sestanka. — Odbor.

1 Članice Dekliškega krožka Sv. Jakob se udeležijo procesije sv. Rešnjega Telesa. Zbirališče ob pol 9 pred cerkvijo sv. Jakoba. Udeležba je za vse članice obvezna.

1 Prosvetno društvo Sv. Jakob vabi vse člane in članice, da se udeležijo procesije sv. Rešnjega Telesa. Zbirališče ob pol 9 pred cerkvijo sv. Jakoba.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zajec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvaliteta optika.

1 Na drž. klasični gimnaziji v Ljubljani se bodo sprejemale prijave za sprejemni izpit za I. razred 21., 22. in 23. t. m., vsakokrat od 9—11. Izpit se bo vršil 26. t. m. ob 8 zjutraj. Golice za prošnje za sprejemni izpit se dobivajo pri šol. slugu. Natančnejša pojasnila so objavljena na oglasni deski zavoda.

1 Drž. upokojenci imajo dne 15. junija ob 8 zjutraj sv. mašo na Rožniku. Vsi vlnudno vabljeni!

1 Dom upokojencev. Mestna občina ljubljanska je postavila v svoji načrt za izpolnitev socialnega skrbstva med drugim tudi ustanovitev Doma za upokojence in rentnike. Ta dom naj bi nudil onim, ki na svoja stara leta nimajo svojecev, s katerimi bi mogli živeti v skupnem gospodinjstvu, prijeten, udoben, enažen in miren dom. V tem domu bi imeli stanovanje, hrano in vse drugo, kar spada k potrebam udobnega življenja. Vsak stanovalec bi plačeval primerno oskrbnino. Take ustanove Ljubljana še nima. Zaradi priprave za izvršitev tega načrta potrebuje mestno poglavarstvo čim točnejše podatke o tem, koliko je takih občanov obojega spola in vseh polikov, ki bi želeli preživeti svoj pokoj v tem domu. Zato vabi vse, ki bi v domu za upokojence hoteli prebivati, da se do 30. junija t. l. neobvezno, samo zaradi statističnih podatkov, javijo v mestnem socialnopolitičnem uradu v Mestnem domu, II. nadstropje, soba št. 4, kjer bodo izpolnili statistično polo.

1 Mestno zdravniško nedeljsko službo bo od sobote ob 8 zvečer do ponedeljka do 8 zjutraj opravljal mestni viši zdravnik dr. Ahčin Marjan, Korytkova ul. 18, telefon 36-24.

1 Priporočamo ogled umetnostne razstave Franceta Kralja v Jakopičevem paviljonu. Odprta bo le še do ponedeljka 12. junija.

1 Poziv vojaškim obveznikom. V Ljubljano pristojni vojaški obvezniki do 50. leta starosti, ki so prejeli vojaške knjižice pred letom 1934, se pozivajo, da iste zaradi zamenjave oddajo naj-

NOV ZADNJA KOZMETIČNA NOVOST Z ZRAKOM PREVETRENI PUDER ZA LICE

- 1 Enajst laškajočih barv naravnost iz Pariza, ki so primerne za vsako dnevno dobo. Vidite jih lahko skozi okence na bobniču škatle.
- 2 Finejši in lažji kakor kdaj prej. Z »zrakom« je prevetren.
- 3 Edinstven nov vonj. Občuti se kakor živo, prešano cvetje z juga Francoske.
- 4 Obdrži se na licu ves dan, ker je pomešan s »kremsko peno« (postopek je patentiran).
- 5 Popolnoma je »mat«. Ne daje bliska ne na dežju in vetru, in tudi ne pri potenju.
- 6 Krasno novo pakiranje — velika škatlja — najpopolnejša vrednost, ki ste jo kdaj dobili za svoj denar.

Predno kupite
lahko VIDITE
PRAVO BARVO
SKOZI OKENCE NA BOBNIČU
ŠKATLJE

Nov puder Tokalon v škatljah po Din 12.— in 20.—

Presenetljiva lepota polti
ZA NEKOLIKO DINARJEV

Zahtevajte povsod naš list!

Krojači!
Krznarji!

STROBEL

SPECIJALNI
SIVALNI
STROJI pri

B. Magdić - Zagreb

Radišina ul. 11

Na ljubljanskem velesejmu v paviljonu „G“

BERKEL

AVTOMATSKE IN
INDUSTRIJSKE TEHTNICE
TER STROJI ZA NAREZEK
IN GNJAT

pri **B. Magdić - Zagreb**

Radišina ul. 11

Na ljubljanskem velesejmu v paviljonu „G“

Pristopajte k 300 dinarski akciji za VI. mednar. kongres Kristusa Kralja,

Zahvala

Za številne izraze sočutja ob bridki izgubi našega predobrega so-
proga, očeta itd., gospoda

Otmarja Sturma

izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem svojo najglobljo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo g. proštu o. Alfonzu Klemenčiču za tolažilne besede ob odprtem grobu. Prisrčna hvala tudi metliški godbi, pevcem, gasilcem kakor tudi ostalim, ki so nepozabnega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Metlika, dne 7. junija 1939.

Zalujoča rodbina Sturm

Otroški kotiček.

Konči Ahačič

Nosan in Zalika

Tekle so solze in tekle in izprale iz Tacega srca veliko žalost. Tedaj začne razmišljati, kdaj bi bila razbila punčko. Ni se mogla spomniti, kako se ji je bilo pripetilo. Končno pa meni: »Morda sem po nesreči nanjo stopila, ko sem od veselja visoko poskočila, ko sem včeraj to lepo knjigo dobila. Odslej bom igrice vedno lepo uredila, da se mi še hujša nesreča ne bo pripetila.«

Razglas

Zavod »Čačak« potrebuje:
Elektroinženirje z daljšo laboratorijsko prakso v radiotehniki;
inženirje in tehnike za konstrukcijo mehaničnih detajlov, za raziskovanja in merjenja v radio-tehničnem laboratoriju;
precizno mehanike in radiotehnike za samostojno delo;
risarje.
Podrobne pogoje je zahtevati pri inženirskih in obrtnih zbornicah ter pri tem-le zavodu.
Uprava.

MODROCE

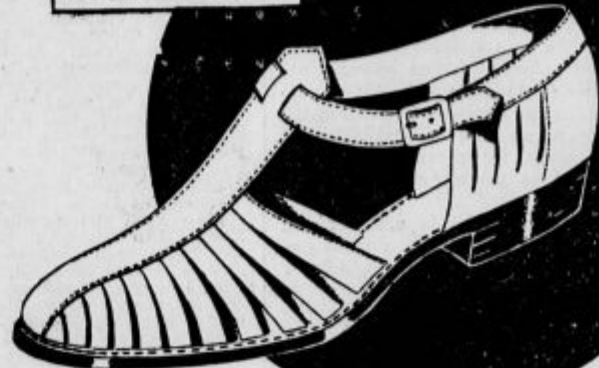
otomane,
kauče itd.
dobite po-
ceni in so-
lidno pri

Ivan Hablič-u
tapetnik
Kopitarjeva ulica 1
nasproti »Ničmanu«

Altital

čevlji

Din. 110.—

ZA TOPLE DNI ZELO UDOBNI IN LAHKI, V BARVAH: RJAVO, BELO, DRAP IN RDEČE.

BR. 28-30 Din. 75., 31-35 Din. 90.

BR. 36-39 Din. 110., 40-46 Din. 130.

Dotrpel je, previden s tolažili svete vere, naš ljubljani oče in stric, gospod

Janez Zorman

mizarski mojster

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 11. junija ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Sv. Florijana ulica 23, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 9. junija 1939.

Gabriela, hči; Franc, sin — in ostale sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Zahvala

Vsem, ki ste z nami sočustvovali ob smrti našega dragega svaka, strica, prečastitega gospoda

dekana

Karla Preskerja

izrekamo našo najglobljo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo milostljivemu gospodu stolnemu kanoniku dr. Jožetu Mirtu, ki je vodil pogrebne svečanosti, gosp. kaplanu Vošnjaku, častiti duhovščini, dalje g. okrajnemu načelniku Mlinar-Cigaletu, pevskemu društvu in šolski mladini za v erce segajoče žalostinke, učiteljstvu, zastopnikom prostvenih in verskih društev, gasilski četi in vsem ostalim številnim pogrebem, ki so pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Iskrena hvala za ganljive poslovilne besede g. župnika Ivana Ateiška, g. narodnega poslanca Martina Steblovnika in drugih gg. govornikov ter g. dr. Ločniškarju za njegovo požrtvovalno skrb in nego v času bolezni.

Najlepša hvala tudi vsem darovalcem vencev in cvetja.

Celje, Šmartno ob Paki, Prelasko, Ljubljana, Maribor, dne 8. junija 1939

Sorodniki.

Zahvala

Vsem, ki ste izkazali ljubezen in spoštovanje moji ljubljani ženi, naši zlati mami

ASTI

tem, da ste zanj molili, jo spremili na zadnji poti, darovali cvetje vence, oziroma po njeni želji darovali za uboge, vsem, ki ste nam izrazili blago sočutje in nas tolažili, izrekamo najpristranejšo zahvalo. Bog povrni!

Ljubljana, dne 10. junija 1939.

Dr. Joža Basaj

v imenu otrok, njenega očeta, bratov in sestra ter vsega sorodstva.

KULTURNI OBZORNIK

Časopis za zgodovino in narodopisje, snop. 3-4

Ta znani zgodovinski časopis v Mariboru je zaključil svoj 33letnik z uspešnim dvojnimi snopi, ki ima bogato vsebino. Posvečen je spominu prelata dr. Frana Kovačiča, ustanovitelja, predsednika in častnega člana Zgodovinskega društva ter urednika Časopisa za zgodovino in narodopisje. Uredništvo objavlja o njem v prihodnji številki večjo študijo. Uvodno razpravo je napisal prof. Franjo Baš o zadržkih lončarjih na podlagi gornjegrajskega arhiva, ki ga je dobil na razpolago v škofjskem arhivu. Zanimivo je, da se je 600 let vzdrževala doma lončarska obrt v vaseh gornjegrajske kotline ter so bili ti domači izdelki, katerih veliko še hrani mariborski muzej, priljubljen eksport v bližnje štajerske trge. Tradicija tega morda še dalje — saj so na teh mestih našli tudi sledove rimskega lončarstva. Zadnji lončar pa je bil še zdaj živeči Franc Cigale pri Krokarih. Bašova razprava prikazuje vse vasi, kjer je cvetelo lončarstvo kot domača obrt, razbira njihove cunfitarje uredbes se iz časa 1740 pred novim obrtnim redom Marije Terezije (1776), ter razna nasprotja, ki so nastala, socialno reševanje lončarjev gornjegrajske gosposčine, izvoz in kvaliteto izdelkov ter konkurenco, ki je uničila cvetočo obrt, obrtnike pa poglajala med splavarje in delavce v mesta. Članek je lep do neselek razvoju slovenske male obrti. Ravatelj dr. Anton Breznik nadaljuje in končuje svoj razpravo o zgodovini slovenskih slovarjev ter je v tej številki razbral Cigaleto nem.-slov. slovar, Janežičev nem.-slov. slovar, Bartolove izdaje Janežičevega slovarja ter slov.-nem. izdaje Janežičevega slovarja, ki so jih priredili Julij pl. Kleinmayer in Fr. Hubad ter nazadnje Cigaleto terminologijo. Pred zgodovino se je najboljši odrezal Cigale, ki ga Breznik nasproti Levstikovim očitkom brani ter ga postavlja v prvo vrsto naših leksikografov. Manjši pomen ima že Janežič in Bartel, dočim pa so Kleinmayer, Hubad le slabo izrabljali slovarsko gradivo. O Pieteršniku, za katerega razbor je ta razprava prav za prav samo predštudij, pa je objavil študijo že drugje. — Zanimivi sta razpravi univ. prof. dr. Ilišiča. Prva prinaša vse, kar se je dalo zbrati o narodni »besedi« pri Mali Nedelji l. 1867, ki je nekako zaključek čitalniških »besed« skoraj na istem mestu, kjer so se takoj drugo leto začeli slovenski »tabori«. Drugi članek pa je v zvezi s prvim v toliko, da se je tedaj igrala prava slovenska zgodovinska drama »Samo, prvi slovenski kralj« in je zdaj prof. dr. Ilišič odkril njenega avtorja v osebi »filozofa« iz Kranja Franca Remca, ki pa ni, kakor se je doslej mislilo, prevajalec Turgenjeva Remek-Kmetov, temveč njegov bratranec, bohem in čudak Fr. Remec, ki je umrl šele l. 1917 v kranjski ubožnici. S tem je posvetil v zgodovino slovenske dramatike. Zanimivo so tudi zveze Gorenjca iz Kranja s štajerskimi rodoljubi. Dr. Fr. Mišič piše o ledinskih in hišnih imenih okoli Solčave. Med »Izvestij« je opisan trg Dravograd v letu 1638 na podlagi urbarjev in davčnih knjig. (J. Mravljak), ki pripoveduje tudi drobič k vuzenjski zgodovini. Viktor Petkovski dopolnjuje Bartolove »Prinose slovenskim nazivima bilja« z ozirom na naš botanični slovar. V »Pregledu« sta nekrologa pok. Viktorju Skrabarju in Fra Ljui Marunu. (F. Baš). O sestanku zgodovinarjev v Kranju piše dr. Zontar, ki apelira tudi za

čim tesnejše strokovno in družabno življenje zgodovinarjev, kar gotovo pomaga do večje delavnosti.

V oddelku »Slovstvo« je ocenjenih več knjig, med njimi Grivčev knez Kocelj (Baš), Zwitterjevo Prebivalstvo na Slovenskem od XVII. st. do današnjih dni (Baš), Premurska knjižnica (Tomineš), Lončarjev dr. Serneč (Baš), Spindlerjev zbornik dr. Dečku (Glaser) itd. ter dr. Murkova »Das Original von Goethes Klaggesang... (Asan Agnicia) in der Literatur und im Volksmunde durch 150 Jahre. (Tomineš). Na koncu so beleške o društvenih zadevah Muzejskega in Zgodovinskega društva, študijske knjižnice ter Banovinskega arhiva.

Obenem sta nova urednika g. prof. Franjo Baš in ravnatelj dr. Janko Glaser priložila številki tudi svoj »program« in program Časopisa za bodočnost, ko pišeta:

»Po smrti dr. Fr. Kovačiča je Zgodovinsko društvo v Mariboru kot založnik poverilo uredništvo Časopisa za zgodovino in narodopisje podpisanim, Franju Bašu, banovinskemu arhivarju, in Janku Glaserju, ravnatelju študijske knjižnice v Mariboru.

Ko sporočava to sodelnikom in prijateljem Časopisa, jih zagotavljava, da bova s svojim delom skusala nadaljevati tradicijo dosedanjih urednikov A. Kasperta in Fr. Kovačiča, upoštevala pa pri tem tudi nove potrebe in naloge, ki jih čas in razmere porajajo.

Delokrog in program je Časopisu kot pokrajinski reviji dan sam po sebi. Kot zgodovinsko in narodopisno glasilo severnega dela Slovenije je Časopis poklican, da goji in obravnava vsa vprašanja, ki spadajo v okvir teh dveh disciplin in njihovih pomožnih ved ter se nanašajo na navedeno ozemlje. Zastavlja si kot smoter, da bodi Časopis tako po svojih razpravah kakor po svojih književnih poročilih za zgodovinsko in narodopisno proučevanje in spoznavanje zemlje v trikotju Velikovec-Dolnja Lendava-Brežice vsestranski, merodajen in nepogrešen informator, enako neobhodno potreben domačinu kakor tujcu, ki ga zgodovina in narodopisje te zemlje zanimata. V tem vidiva njegov pomen in njegovo poslanstvo. Z intenzivnim in smotrnim izvrševanjem te svoje naloge, ki jo ima Časopis kot pokrajinsko glasilo, bo stvarno in uspešno služil obenem tudi celokupnosti, narodu in državi. Ob zanimanju, ki ga našim krajem posvečata nemška in madžarska znanost in publicistika, je ta naloge še posebno važna in pomembna.

Da bo možno vršiti ta program kljub omejenim sredstvom v zadovoljivem obsegu, bo naša posebna skrb morala veljati temu, da ga bova vsajla racionalno. S tega vidika želiva, naj prispevki ne bodo preobsežni, pač pa vsebinsko tehtni ter glede obdelave po možnosti ekonomski; v tehničnem oziru prostiva, naj bodo za tisk v vseh ozirih dokončno pripravljeni. Od svoje strani pa hočeva poskrbeti, da bo tisk Časopisa v skladu z njegovo vsebino in da bodo sodelnikom vedno na razpolago potrebna ponazorilna sredstva.

To je naš program.

Ko sporočamo to javnosti, priporočamo najtopleje to mariborsko znanstveno revijo, ki jo izdaja Zgodovinsko društvo ter stane letno 50 din, s čemer je plačana tudi udarna.

Najzanesljivejša obramba proti napadom iz zraka: megla

Važna iznajdba francoskega inženirja: stolpi, ki delajo »podnebje«

Učinkovitost napadov iz zraka je že premeta z vseh strani... Oblasti so tudi že vse narode v Evropi vedeli ali manj seznanile s strahotami takih napadov. Neprestano uče civilno prebivalstvo, kako se je treba braniti pred zažigalnimi bombami, razstrelnimi, strupenimi itd. Vsi strokovnjaki pa vedo, da je najmočnejša obramba v tem, če sovražna letala na zemljo nič ne vidijo, zato toliko vaj v potemtinitvah mest, kar pa pride v poštev samo ponoči, toda podnevi? Če sovražno letalo nič ne vidi na tla, mora ali praznih rok obrniti in sovražnega napada je konec, ali pa bo metalo hudobne darove tja v en dan, kar je tudi povsem nekaj drugega, kot pa že meče na točno določeni cilj.

Že dolgo strokovnjakom, ki morajo skrbeti za uspešno obrambo pred zračnimi napadi, lebdi pred očmi to možno obrambno sredstvo — umetna megla. Toda doslej je bila težava ta, da je bilo proizvajanje umetne megle razmeroma zelo drago in da je ni bilo mogoče dovolj hitro razprostiti dosti na široko. Tem primanjkljajem hoče odpraviti najnovejša iznajdba francoskega inženirja Bernarda Dubosa — vsaj on jo kot tako hvali. Za velika mesta je to vprašanje veliko bolj pereče kot pa za podeželje. Med taka mesta, ki s strahom gledajo v vojno bodočnost, spada tudi Pariz, na katerega je omenjeni inženir pri svoji iznajdbi predvsem mislil; v poštev bi pa prišle seveda tudi za vse druge večje naselbine, ako se obnese. On sam svojo iznajdbo imenuje »to-varne za podnebje« in jo je na željo pariške policije že razložil odboru za vodstvo protizračne obrambe. Vsa iznajdba je nekaj takega kot »Kolumbovo jajce«, pa vendar ni brez soli.

Vsa naprava namreč ni drugača kot oponašanje narave: dela oblake in meglo nekako tako kot narava. Inženir je dolgo dobo opazoval, kako v naravi nastajajo oblaki in kako se večajo. Po teh opazovanjih je dognal — kar je bilo sicer že tudi prej znano — da oblak ni drugača kot v zraku prosto plavajoč visok steber poln vodenih hlapirov, ki je v neprestanem gibanju. Dognal je tudi, da ima oblak neko privlačno silo, da privlači k sebi vodene hlape iz ribnikov, rek in jezer in jih tako rekoč suši. Na ta način v kratkem času dvigne iz zemlje navpično proti nebu velike množine vodenih hlapirov, ki se ob njih zgostijo v oblak. Vsa naprava inž. Dubosa je taka umetna izdelovalnica oblakov. Njen glavni del je tako visok stolp, da je med spodnjim koncem in vrhom razlika zračnega tlaka vsaj 300 mm. To zadostuje, da v stolpu nastane močen zračni tok, ki ga še povečujejo propelerji vrhu stolpa. Tako ta naprava oponaša delovanje oblakov. V to napravo je sedaj še treba dovajati gorkih vodenih saporic, ki bi se na vrhu razblinjale v obliki vedno novih oblakov.

Inž. Dubos je svojo iznajdbo zaupal tudi kongresu ameriških tehnikov, ki so vsi izjavili, da je praktično izvedljiva in da bi pokazala veliko korist. Po računih bi bilo na ta način mogoče v eni

minuti dvigniti v ozračje milijon litrov vode in jo vso s pomočjo ogrevalnih naprav in propelerjev razpršiti v obliki umetnih oblakov. Stolpi bi morali biti visoki nekako tako kot Eifflov stolp v Parizu in bi morali imeti odprtino kot umetni ognjeniki, kakih 100 do 150 m v premeru. Gradnja takih stolpov danes ne sega več v sanje, saj so že za svetovno razstavo v Parizu leta 1937 hoteli postaviti stolp, ki bi bil visok 2000 m; načrti so bili že vsi izdelani do podrobnosti, do izvedbe ni prišlo samo zaradi pomanjkanja denarja. — Poskusni stolp inž. Dubosa, za katerega sedaj išče finančnih virov, bi bil visok 150 m in na vrhu širok 55 m, spodaj pa 15 m. Iznajditelj pravi, da bi 5 ali 6 takih stolpov zadostovalo, da bi bil ves Pariz v nekaj minutah zakrit z mogočno plastjo oblakov, skozi katero nobeno oko letalca ne bi moglo prodreti.

Francozi zagovarjajo misel predora pod Rokavskim prelivom

Oba odbora na angleški in francoski strani, ki se pečata z mislijo predora pod Rokavskim prelivom, ki naj bi pod morjem po suhem vezal Anglijo in Francijo, pridno delujeta in vsak s svoje strani skušata misel premakniti z mrtve točke. Pri tem pa je na angleški strani treba premagati pomisleke, ki jih ima proti tej zvezi angleška vojaška oblast, ki se boji, da bi bil ta predor lahko preveč rahljiv, obenem pa bi se Anglija, ako bi že enkrat bil odprt, preveč navezala nanj. Tako bi bila Anglija v primeru kake katastrofe veliko bolj prizadeta kot pa Francija, ki bi ji vse njene dosedanje suhozemske zveze ostale. Zato je francoski odbor za predor pod Rokavskim prelivom izdelal posebno poročilo, v katerem to misel toplo zagovarja in jo skuša tudi Angležem pokazati tako, da bi bila tudi zanje sprejemljiva. Za javnimi zagovorniki tega načrta pa stoji francosko vojaško poveljstvo, ki si od uresničitve te zamisli obeta velikih vojaških ugodnosti. Poročilo stavi Angležem pred oči, da bi vsaka njihova pomoč v primeru vojne prišla za Francijo prepozno in da angleško »priateljstvo«, »solidarnost« in »zavezništvo« za Francijo le takrat nekaj pomeni, če med tema dvema državama ni morja, ki bi ju ločilo, ampak suha cesta, ki bi ju vezala. Prednost te zveze za Angleže pa bi bila po tem poročilu v tem, da bi se Anglija v primeru vojne mogla preskrbovati z živčnimi potrebščinami tako rekoč po suhem, ako bi dovoz po morju ne bil več zadosten ali ne zadosti varen. Na obeh straneh z napetostjo pričakujejo, kako se bodo odločili Angleži. Ako ta misel tudi na angleški strani dobi tako močne zagovornike, kot jih ima na francoski, pa res nismo več daleč od novega tehnično velikankega dela, ki bi moglo v precejšnji meri izpremeniti dosedanje položaj Anglije. Strokovnjaki so preračunali, da bi imela ta cesta največ prometa.

ŠPORT

Šport na praznik

Na praznik je bil šport zelo reven. V Ljubljani sta se v precej nezanimivi tekmi spoprijeli enajstorič Ljubljane in komb. Reka-Jadran. Zmagala je z lahkoto Ljubljana z visokim rezultatom 9:0.

Italija : Madžarska 3:1 (1:0)

Italijani, ki so nastopili v Budimpešti v isti postavi kakor v Belgradu, so premagali Madžare z rezultatom 3:1. Italijani so bili ves čas v premoči; že je kazalo, da bodo Madžari premagani e precejšnjo goliferenco, ko se jim končno posreči doseči časten gol.

Zagreb (reprez.) : Hašk 3:1 (2:1)

Hašk je podlegel reprezentanci Zagreba, ki jo je predstavljalo moštvo Gradjanskega. Tekmi je prisostvovalo samo 1500 gledalcev.

Iz boksarskega sveta

Buddy Knox je v Daytonu s k. o. v drugi rundi premagal črnca Leroyja Haynesa. V Buffalu je mladi črnc Harris Balke premagal po točkah Toneyja Canzonierja.

Po športnem svetu

Nov svetovni rekord v metu kladiva.

O priliki okrožnih lahkoatletskih tekem v Dortmundu (Nemčija) je postavil znani metalec kladiva Lutz nov svetovni rekord z znakom 59.07 metrov. S tem metom je prekosil met Erv. Blaska, ki je bil spoznan za svetovni rekord (59.00m). Kladivo so takoj stehali in dolžino metla še enkrat premerili; izkazalo se je, da je bilo vse v redu, zaradi česar ni nobene zapreke za priznanje tega rekorda.

Odlični uspehi finskih atletov.

Najboljši finski dolgoprogaši so bili skupaj z Madžarom Igloi na nekem tečaju na športni šoli Vierumaki, katerega je vodil P. Nurmi. Po končanem tečaju so se nekateri tekači udeležili večernega mitinga v Helsinkih, kateremu je prisostvovalo 5000 gledalcev. Taisto Maeki je ponovno dokazal, da je na svoji specialni progi nepremagljiv. V metu na 5000 m je zmagal v izrednem času 14:26.8 prepričevalno pred olimpijskim zmagovalcem Salminenom, ki je rabil za omenjeno progo 14:46. Madžar Igloi je bil šele na četrtem mestu s časom 10:03.8. Švedski prvak Lennart Strandberg je zmagal na 100 m v času 10.6 sek. Na 800 m

seveda urednik p. Metod Turnšek, ki je poleg člankov k posameznim praznikom (božič, svečnica, vnebohod) in lepega nekrologa Piju XI. prikazal osebnost novega papeža, zlasti v njegovih govorih o Katoliški akciji, ki jih je imel deloma še kot kardinal deloma že kot papež.

»Božji vrelci« nam pod zaglavjem: »Pod prapori Katoliške akcije« stalno poročajo o delavnosti Katoliške akcije po svetu, zlasti med Slovani, pod zaglavjem: »Iz liturgične selve in žetve pa nas seznanjajo, kako se liturgično gibanje razvija drugod. List prinaša tudi liturgični koledar za vsak mesec in poroča, kaj je važnejšega na katoliškem književnem (verekem) polju. Glasilo, ki je bogato opremljeno tudi z izvirnimi liturgičnimi slikami, stane celoletno kot mesečnik na 20 straneh samo — 10 din in se naroča: Uprava »Božjih vrelcev«, Groblje — Domžale.

Duhovni koncert

»Trboveljskega slavčka«

Po daljšem premoru se nam je zopet javil v našem koncertnem življenju »Trboveljski slavček«, vsesplošno priljubljeni mladinski zbor, ki je tokrat zopet dokazal svoje stremljenje k čisti glasbeni umetnosti s svojevrstnim duhovnim koncertom. Zbor je pod vodstvom svojega stalnega pevovodje Avgusta Šuligoja izvedel Ivana Grbca »Troglasno otroško mašo« na staroslovensko besedilo — za živahnost sporeda pa je poskrbel skladatelj M. Tome, ki je na orglah zaigral nekaj orgelskih skladb domačih mojstrov.

Slovenski skladatelj Ivan Grbec, ki živi in deluje med hrvatskim ljudstvom, je znan našim glasbenim javnosti predvsem s svojimi mladinskimi skladbami, ki so večkrat na sporedu mladinskih koncertov in ki jih označuje neka mehkoča ter stilska zadržanost. Tudi njegova »Troglasna otroška maša«, ki smo jo doživeli na tem koncertu, je zastavljena v preteklost; o tem priča že staroslovensko besedilo: a) Gospodi pomiluj, b) Slava, c) Vžurju, d) Svet, d) Blagoslovljen, e) Agente Boži se bolj pa ves glasbeni slog, ki je otipljivo vezan na izrazne osnove stare cerkvene glasbene umetnosti. Delo je zraslo morda pod vplivom posebne gibanja, ki mu sledi zagrebški Cirilmetodov zbor in ob njem vrsta skladateljev, zasledujoča svojstveno oživilje glasbenih prvin starocerkvene umetnosti. Skladba se v celoti močno oprijemlje teh označenih prvin in spominja nekoliko na značaj stare bizantinske koralne umetnosti, s katero je v bitnih vezevah tudi pravoslavna cerkvena glasba. Umetnina je grajena iz razito homofono za troglasni otroški zbor s preprosto orgelsko oporo; le redki posamezni členi so zasnovani bolj polifono. Dionično občutenim harmonijam pa je za podlago starejša tonska sistematika, ki jo pozna tudi ruska cerkvena pesem. V celoti je zgrajba zaokrožena, se ob koncu dotika začetka, pa se trdno oprijemlje besedila in njega pojmovne vsebine in je močno recitatorna. Uporabljeni zna tudi zunanje učinke — a pri vsem je iskreno in toplo občutena in izhaja iz odkritosrčnih in močnih religioznih doživetij.

Izredno množestven zbor je dosegel kar veličastno zvočnost, pa je bil pri tem ubran in sorazmerno zvočno odtehtan. Značilna za to petje je neka zvočna objektivnost, kot jo imajo med instrumenti zlasti orgle in pihala nasproti subjektivnim godalom. K temu doprinaša mnogo otroška duša, ki še ni zapletena v borbo osebne problematike, pač pa je še močno povezana z nadosebnim življenjem. V vsem tem je neka prednost še zlasti za izvedbo religioznih skladb, in je tudi Grbčeva »Maša« v dani izvedbi dobila res pristen in učinkovit izraz. Pevovodja ji je podoba dosledno izdelal, pa tudi zbor vodil z mnogo poglbojnosti, kar je dalo izvedbi lep značaj in koncertu resen umetniški prizvok. Edino sunkovitost je mestoma nekoliko privola, ker si značaj skladbe želi, da se razliva zvočnost široko, polno in mirno, kot veletoč vode. V ostalem je bila zvočnost malih pevcev zelo čista in v izrazu topla in je tako celotna izvedba zapustila estetsko jasen vtis. Priznanja vredno je, da se zna zbor tako lepo poglbojati v vse raznovrstne in izrazno različne veje glasbene umetnosti.

Na orglah je zaigral Matija Tome štiri skladbe: Krekovo »Slavnostno preidrgo« je razpredel v veličastnem orgelskem zvonenju — Osterčovo »Fantazijo in Koral« je razvil do primernega vtisa, dasti je bila skladba sama v zgradbi v zvočni kompliciranosti manj jasna.

Premrove »Variacije na pesem: Ti o Marija« so dobile v njegovi igri pristen značaj in plastično podobo, ki bi se pa mogla še lepše razviti v značilnejši kontrastnosti ter v doslednejši ritmiki. Svoj lastni »Preludij in fugo« pa je virtuoz podal z vsem zmisлом za zvočni blesk in za učinkovitost barvnih prelivanj, ki so že v hromatično nasičeni skladbi sami zelo bogato zasnovana.

Koncert se je vršil v frančiškanski cerkvi in bi mogel biti še mnogo bolj obiskan, kar bi v svoji značilnosti in vrednosti tudi upravičeno zaslužil. V. U.

Božji vrelci

glasilo za liturgično obnovo in apostolat Katoliške akcije.

Za obnovo katoliškega življenja naših dni je važen činitelj tako imenovano liturgično gibanje s svojim klicem: Nazaj k Cerkvi in k njenemu notranjemu življenju, k njenim virom utehe in življenjske moči. Misel po potrebi pacerkvenjenja našega življenja v povojni dobi globoko zajema ne samo katoliške vrste, marveč je opazili to gibanje celo pri protestantih in pravoslavcih. V katoliških narodih liturgično gibanje organično pripravlja pot Katoliški akciji, kajti s tem, da vernike vodi k oltarju in v njih vzbujja zavest splošnega svečeništva, jih samo posebi opozarja tudi na dolžnost, da je svet treba osvojiti za Kristusa, in sicer vsakdo svojemu stanu in okolju primerno.

Slovenecem liturgično gibanje in Katoliška akcija nista tuji. Zgledi velikih katoliških narodov s svojo delavnostjo vplivajo tudi pri nas. Tudi Slovenci imamo glasnike teh dveh idej in eden teh glasnikov je list: »Božji vrelci«, glasilo za liturgično obnovo in apostolat Katoliške akcije.

Čeprav »Božji vrelci« šele prvo leto izhajajo kot samostojno glasilo, pa so nam v dosedanjih sedmih številkah prinesli že toliko gradiva, da je potrebno opozoriti nanje tudi široko javnost. Predvsem je treba omeniti lepe, očadne, življenjsko praktične liturgične uvodnike, ki jih piše spiritual mariborskega bogoslovca Antona Karo za mesečno duhovno obnovo v duhu glavnega praznika v tistem mesecu. Karoški liturgist, dekan v Železni Kaplji, Aleš Zechner, pa prispeva tehtne članke s praktičnimi in se preizkušeni navodili za vzgojo našega liturgičnega življenja, ki jih vršimo dan za dnem, a se njih globokega zmisla tako malo zavedamo. Njegovi članki o lepem vedenju pred Bogom nam na svoj način izprašujejo vest, Kaplan Janez Oražem nas je opozoril v »Božjih vrelcih« na važnost Gospodovih dni in podal nekaj misli, kako jim zopet vrniti njih veličino. Z velikim zanimanjem pa človek seže po cerkvenih himnih, ki jih prevaja Silvin Sardenko v izredno skrbnem, dovršenem in elegantnem prevodu. Koliko zakladov je v cerkvenih himnih! Tople članke je napisal za praznovanje papeških dni stiški prior p. Evgen Fiderer. Prav tako je lepo osvetlil duhovni lik očaka zapadnega menišva ev. Benedikta, ki je liturgiji v svoji reguli dal osrednje mesto in zato lahko razumemo, zakaj je vprav menišva Benediktove regule največji pobornik liturgičnega pokreta Poleg teh glavnih sodelavcev v listu pa prijetno čtivo »Priateljski razgovori« in ev. maše, ki jih je po neki francoski benediktinski redovnici prireja bogoslovec Ludvik C. V člankih: »Kako sem se naučila moliti« e Cerkvijo«, pa se človek čudi, kako se je neka dijalkinja na Nemškem — Elizabeta Korvey — priborila do misala in do njegovega življenjskega pomena. Zelo poživljajo tudi liturgične meditacije, ki jih za list prispeva akademikarka Z. Serajnikova. Znatno delež prispeva

je bil prvi Finec Raekkoelainen s časom 1:56.22. V skoku v višino je zmagal Niklen s skokom 1.91 metra. V metanju krogle je bil prvi češlandski mojster in evropski prvak Kreek z metom 15.48 m. Nikkanen pa je zasedel prvo mesto v metu kopja z 72.67 m pred Estlandcem Sulejem, ki ga je zaletel 69.25 m.

Madžari pri 70 metrih.

Tudi madžarski lahkoatletci prihajajo v dobro formo. V Budimpešti so imeli lahkoatletsko tekmovanje, ki je prineslo izredno dobre rezultate. Znani atlet Varszegi je vrget kopje 69.05 metrov daleč; zasedel je seveda prvo mesto. V skoku v daljavo se je prerinil Gyuricza na 7.23 m. Goerkoi je rabil za 400 m 49.6 sek, 5000 m pa je pretekel Csaplar v času 14:47.4, kar je zelo dober čas.

18. junija olimpijski dan

V nedeljo 18. junija bo v Ljubljani olimpijski dan, enako kot po vsej državi. V območju mestnega olimpijskega odbora v Ljubljani bodo organizirani olimpijski dnevi še v Kamniku, Novem mestu, Celju, a na Jesenicah dne 23. junija. Sodelovale bodo vse športne in telovadne organizacije ter hmo objavili program tega dne v eni prihodnjih številki.

V Celju

17. junija ob 20 štafetni tek po mestnih ulicah. Ob 20 po možnosti promenadni koncert pred kolo-dvorom. 18. junija: ob 9 na Glaziji atletska tekmovanje v olimpijskem peterboju za prvenstvo Celja in za pokal veletrgovca g. A. Misleja. Ob 9 v mestnem parku na tenis-prostoru SK Celja tenisturnir ter istočasno v okoliški šoli table-tenis turnir. Popoldne ob 15 kolesarska dirka s startom in ciljem na Glaziji, kjer se bo tudi pričel nogometni turnir vseh celjskih klubov. Na predvečer in ves dan olimpijskega dne bodo v razpradi olimpijske značke, katerih naj nihče ne odkloni.

Disk : Grafika

V nedeljo popoldne bo na igrišču SK Ilirije za Kolinsko tovarno zadnja prvenstvena tekma med Grafiko in prvakom gorenjskega okrožja SK Domžal. — Zmagovalec te tekme bo uvrščen med prvorazredne slovenske klube. Zato bo tekma borbeno do zadnje minute, posebno, ker sta oba kluba prilično enaka po svojih močeh. Tekma bo vredna obiska vseh ljubiteljev nogometa.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Smučarski klub Ljubljana priredi dne 11. junija t. l. kolesarski izlet za svoje članstvo in prijatelje na progi Ljubljana — Škofja Loka — Gorenja vas — Lučane — Polhov gradec — Ljubljana. Odhod iz Ljubljane v dveh skupinah, in sicer I. skupina: zbirališče pred vele-seljom, odhod ob 5.30, II. skupina: z vlakom do Škofje Loke, odhod glavni kolodvor ob 6.30, zbirališče pol ure prej pred kolodvorom. Odmor v Škofji Loki, Gorenji vasi, Lučanih in Polhovem gradu. Vabimo članstvo, da se izleta udeleži v čimvečjem številu. Akademski športni klub, Dames (10. junija) se vrli redna odborna športa in Akademskim domu ob 11. Za vse odbornike se seja strogo obvezna!

ZFO

Tabor pri Sv. Jakobu ob Savi

V nedeljo, 11. junija bo pri Sv. Jakobu ob Savi veliko slavlje. Kat. prosvetno društvo bo na dopoldanskem taboru obhajalo svojo 30letnico. Popoldne ob 3 bo pa javni telovadni nastop v vasi Soteska. Prometne zveze so jako ugodne, ker imajo udeleženci možnost poslužiti se kamniškega vlača da postaje Podboršt. Zato vabimo iskreno na to našo mladinsko prireditev.